

NAŠE REGIÓNY

ŠTATISTICKÝ
ÚRAD
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

2019

NAŠE REGIÓNY

ŠTATISTICKÝ
ÚRAD
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

2019

Kód publikácie: 090520
Okruh: Regionálne štatistiky
Dátum: február 2020

Štatistický úrad Slovenskej republiky
Sekcia poskytovania štatistických produktov a služieb
Miletičova 3
824 67 Bratislava

Informačný servis
Telefón: +4212/502 36 339
E-mail: info@statistics.sk
www.statistics.sk

ISBN 978-80-8121-809-5 (online)
ISBN 978-80-8121-808-8 (tlačaná verzia)

Rozmnožovanie obsahu tejto publikácie, ako aj jej jednotlivých častí, v pôvodnej alebo upravenej podobe je možné len s písomným súhlasom Štatistického úradu SR. Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie je možné použiť len s uvedením zdroja.

ÚVOD

Vážení čitatelia,

pravidelne aktualizujeme štatistické informácie nielen na národnej, ale aj regionálnej úrovni. Aj v tomto vydaní regionálnej publikácie **Naše regióny** vám prinášame pohľad na slovenské kraje prostredníctvom aktuálnych čísel.

Vybrali sme zaujímavé štatistické informácie z rôznych oblastí štatistiky a ponúkame vám ich prostredníctvom grafov a iných vizualizačných prvkov, ako aj krátkych analytických textov. Vďaka nim sa dozviete o vývojových tendenciách demografického, sociálneho a ekonomického vývoja za obdobie posledných desiatich rokov.

Veríme, že štatistické údaje spracované touto formou sú jednou z ciest, ako lepšie spoznáte Slovensko a jeho regióny.

METODICKÉ POZNÁMKY

Skratky krajov

BL Bratislavský kraj

TA Trnavský kraj

TC Trenčiansky kraj

NI Nitriansky kraj

ZI Žilinský kraj

BC Banskobystrický kraj

PV Prešovský kraj

KI Košický kraj

Štatistická klasifikácia ekonomických činností

SK NACE Rev. 2

- A Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov
- B Ťažba a dobývanie
- C Priemyselná výroba
- D Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu
- E Dodávka vody, čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov
- B-E Priemysel spolu
- F Stavebníctvo
- G Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov
- H Doprava a skladovanie
- I Ubytovacie a stravovacie služby
- J Informácie a komunikácia
- K Finančné a poisťovacie činnosti
- L Činnosti v oblasti nehnuteľností
- M Odborné, vedecké a technické činnosti
- N Administratívne a podporné služby
- O Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie
- P Vzdelávanie
- Q Zdravotníctvo a sociálna pomoc
- R Umenie, zábava a rekreácia
- S Ostatné činnosti
- T Činnosti domácností ako zamestnávateľov, nediferencované činnosti v domácnostiach produkujúce tovary a služby na vlastné použitie
- U Činnosti extrateritoriálnych organizácií a združení

Ak nie je uvedené inak, všetky štatistické údaje sú **za rok 2018**.
Odchýlky v súčtoch a podieloch vznikajú zaokrúhľovaním údajov.

Zdroje údajov: štatistické zisťovania ŠÚ SR a administratívne zdroje: Geodetický a kartografický ústav; Sociálna poisťovňa; Ministerstvo dopravy a výstavby SR; Ministerstvo vnútra SR, Slovenský hydrometeorologický ústav; Výskumný ústav vodného hospodárstva.

OBSAH

1 ZÁKLADNÉ UKAZOVATELE O REGIÓNOCH

9

2 VYBRANÉ Z DEMOGRAFIE A SOCIÁLNYCH ŠTATISTÍK

13

Obyvatelia 14

Práca 18

Mzdy 20

Príjmy a výdavky domácností 21

Seniori 22

3 VYBRANÉ Z MAKROEKONOMICKÝCH A PODNIKOVÝCH ŠTATISTÍK

23

Hrubý domáci produkt 24

Organizačná štatistika 26

4 VYBRANÉ Z ODVETVOVÝCH ŠTATISTÍK

27

Poľnohospodárstvo 28

Priemysel 30

Stavebníctvo a bytová výstavba 32

Doprava 34

Cestovný ruch 36

Informácie a komunikácia 38

5 VYBRANÉ ZO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A VIACSTRANNÝCH ŠTATISTÍK

39

Životné prostredie 40

Výskum a vývoj 42

1) ZÁKLADNÉ UKAZOVATELE O REGIÓNOCH

S cieľom zabezpečiť zber, zostavovanie a šírenie harmonizovaných regionálnych štatistík v rámci Európskej únie bola vytvorená spoločná **klasifikácia územných jednotiek pre štatistické účely**, skrátene **NUTS** (nariadenie č. 1059/2003 a nadväzná vyhláška Štatistického úradu SR č. 438/2004 Z. z. 19. júla 2004). Podľa tejto klasifikácie sa územie Slovenskej republiky člení nasledovne:

národná úroveň

NUTS 0 a NUTS 1 - územie celej republiky

regionálna úroveň

NUTS 2 - oblasti (4)

NUTS 3 - kraje (8)

lokálna úroveň

LAU 1 - okresy (79)

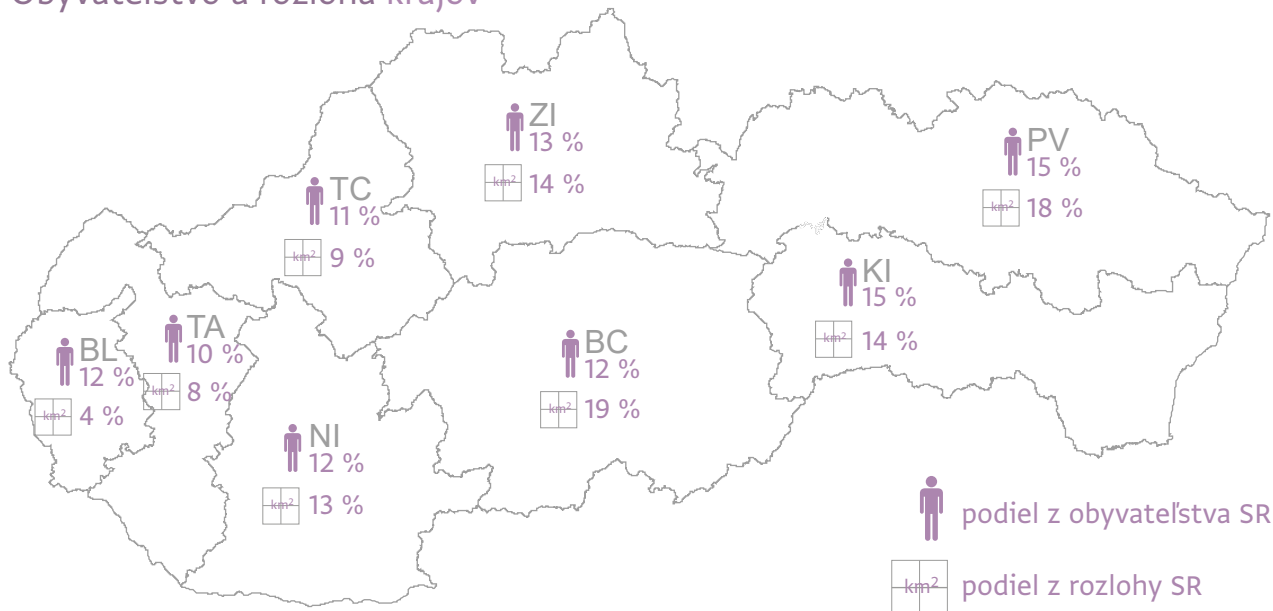
LAU 2 - obce (2 890 k 31. 12. 2018, z toho 140 obcí so štatútom mesta)

SLOVENSKO sa rozprestiera na
ROZLOHE 49 034 km²

K 31. 12. 2018 nás bolo

SPOLU 5 450 421

Obyvateľstvo a rozloha krajov

Hustota obyvateľstva v krajoch k 31. 12.

 = 20 obyv. / km²

BL 321

TA 136

TC 130

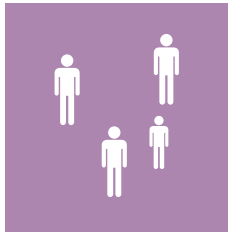
NI 107

ZI 102

BC 69

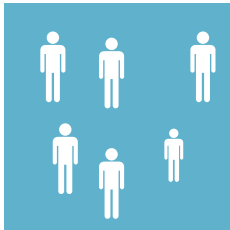
PV 92

KI 119

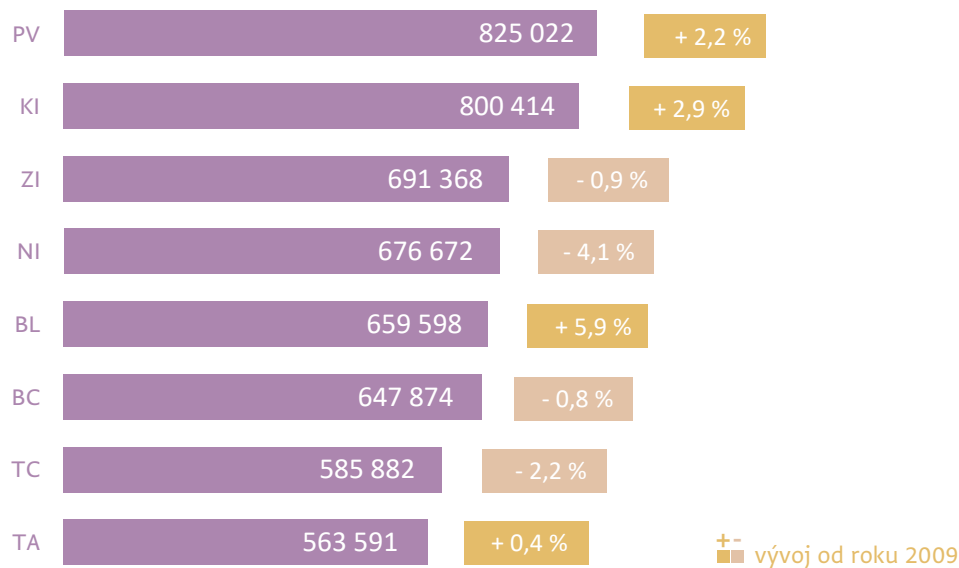
SR 111

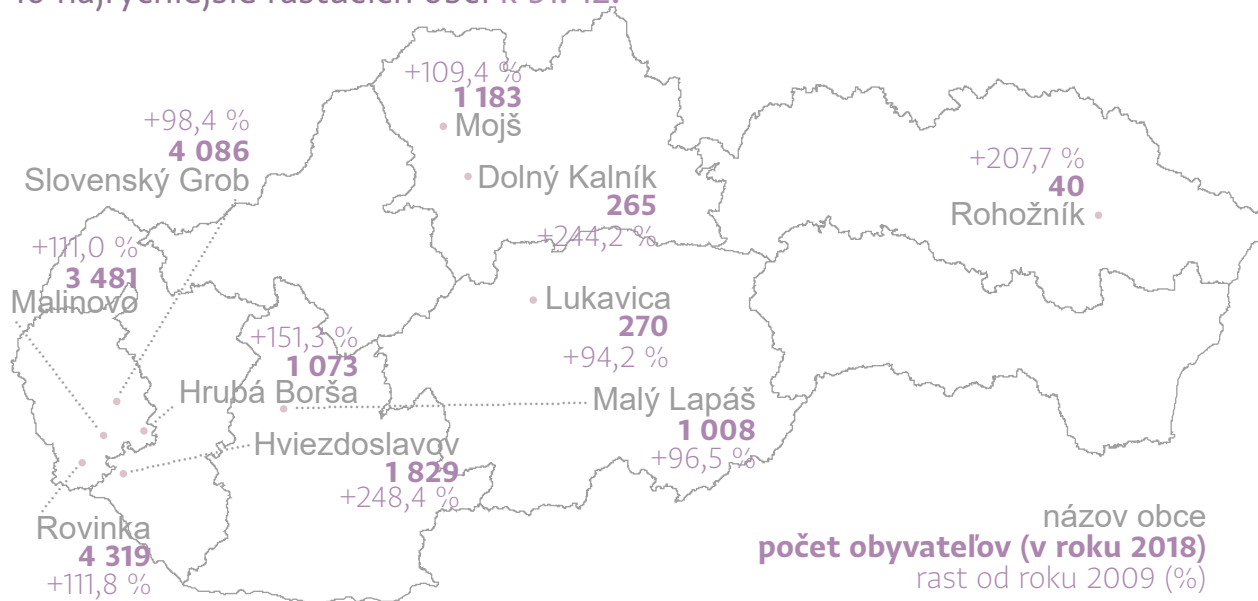
Priestorová diferencovanosť v rámci krajiny je výrazná. Hustota obyvateľstva sa v posledných desiatich rokoch výrazne nezmenila ani na národnej ani regionálnej úrovni. Výnimkou v rámci regiónov je iba **Bratislavský kraj**, v ktorom **vzrástol počet obyvateľov** v období 2009–2018 o 5,9 %. To sa prejavilo aj na zvýšení hustoty obyvateľstva o **5,9 %**. Tento rozlohou najmenší kraj vykazuje dlhodobu najvyššiu hustotu obyvateľstva. Naopak najrozsiahlejší kraj (**Banskobystrický kraj**) je najredšie osídlený s **poklesom počtu obyvateľov o 0,8 %**.

Hustota nad 1 000 obyvateľov na km² bola v roku 2018 v **siedmich slovenských mestách**. **Najvyššia hustota** obyvateľstva sa drží v centre hlavného mesta Bratislava (**4 285 obyvateľov na km², okres Bratislava I**).

Vývoj počtu obyvateľov v krajoch k 31. 12.

10 najrýchlejšie rastúcich obcí k 31. 12.

2) VYBRANÉ Z DEMOGRAFIE A SOCIÁLNÝCH ŠTATISTÍK

OBYVATELIA

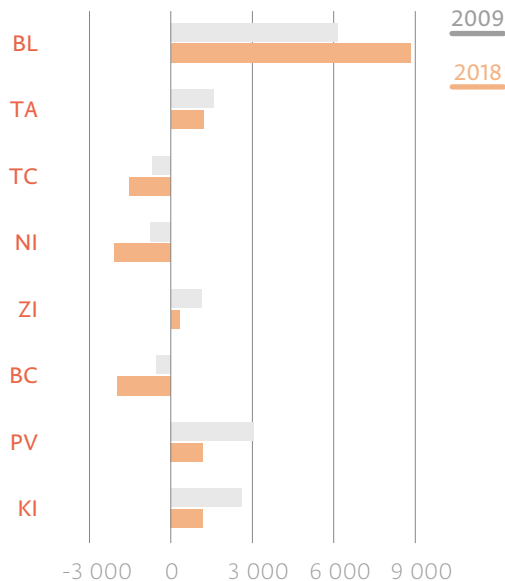
Celkový prírastok obyvateľstva sa v porovnaní s rokom 2009 znížil o 5 370 osôb vplyvom poklesu prirodzeného prírastku (o 59,7 %). **Prirodzený prírastok vzrástol len v Bratislavskom kraji** (o 35,9 %). Migračné saldo sa znížilo o 412 osôb. Bratislavský kraj bol migračne najatraktívnejší (nárast o 2 028 osôb). V rámci krajov nárast zaznamenal už len Trnavský kraj (o 33 osôb), ostatné kraje zaznamenávajú dlhodobo záporné migračné saldo.

Priťahovaní na trvalý pobyt v rámci SR

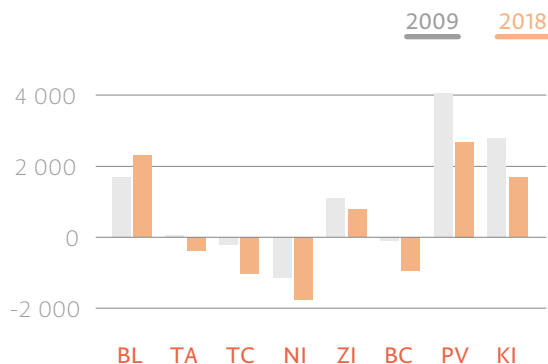
najviac do **BL 9 218**

najmenej do **ZI 1 712**

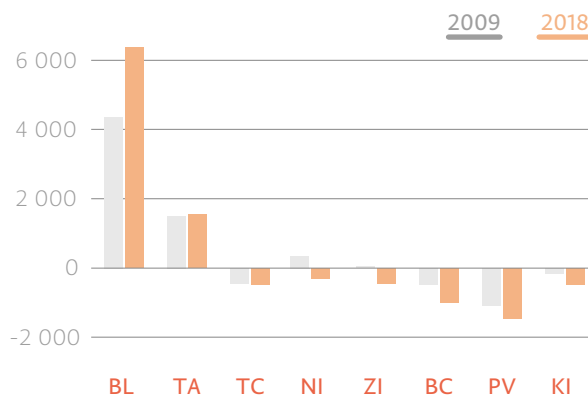
Celkový prírastok obyvateľstva v krajoch

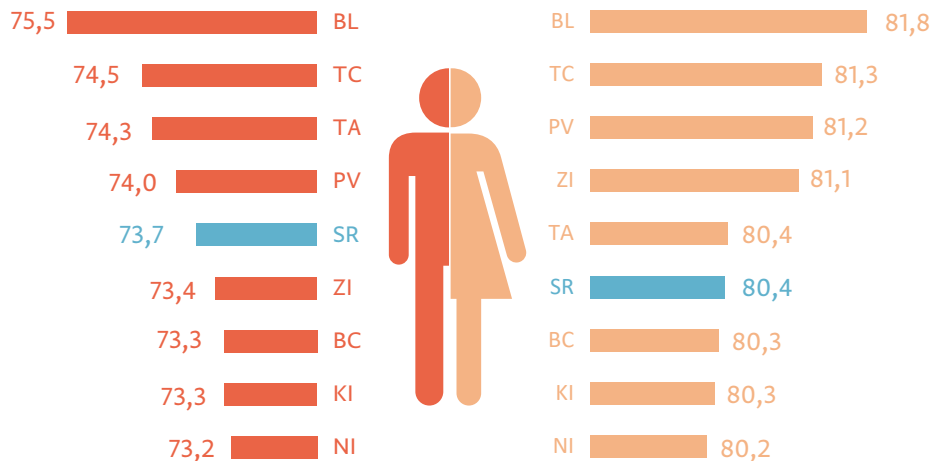
Prirodzený prírastok obyvateľstva v krajoch

Migračné saldo v krajoch

Stredná dĺžka života pri narodení (roky)

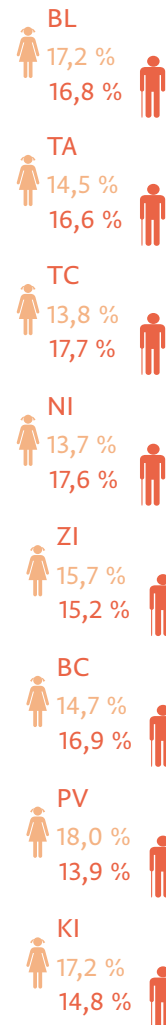
V období 2009-2018 **podiel detskej zložky vzrástol** o 0,4 p. b. V štyroch krajoch podiel detskej zložky poklesol. **Podiel poproduktívnej zložky vzrástol** o 3,8 p. b. Rástol vo všetkých krajoch, najvýraznejšie v Trenčianskom (o 4,4 p. b.), v Trnavskom a Nitrianskom kraji (zhodne o 4,1 p. b.). **Stredná dĺžka života sa zvýšila** u mužov o 2,4 roka, u žien o 1,6 roka. U mužov bol najvyšší rast zaznamenaný v Banskobystrickom (o 3,3 roka) a u žien v Košickom kraji (o 2,3 roka).

Podiel detskej zložky

BL ↑ + 4,1 p. b. od 2009

PV ↓ - 0,6 p. b. od 2009

Vybrané vekové skupiny

SR

0-14

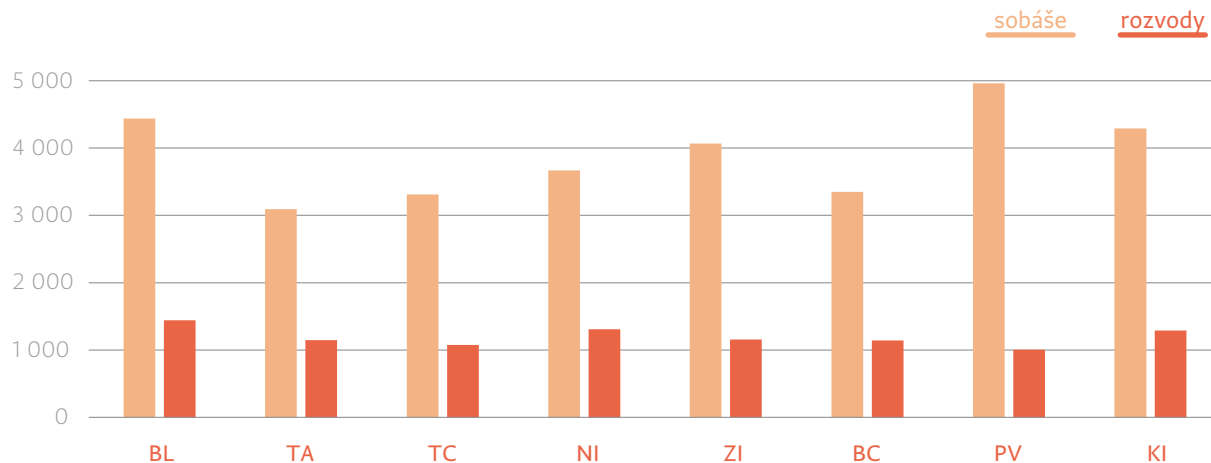
15,7 %

16,0 %

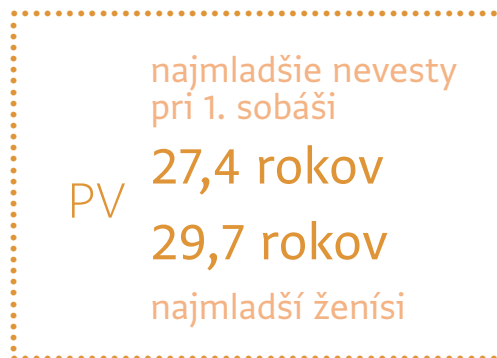
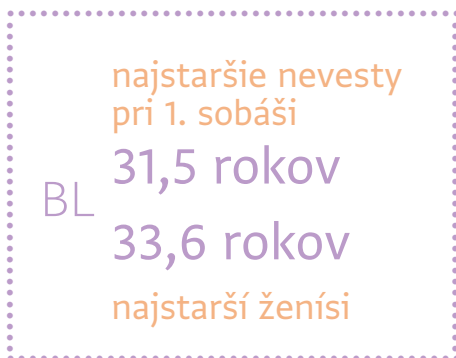
65+

Sobášnosť a rozvodovosť v krajoch

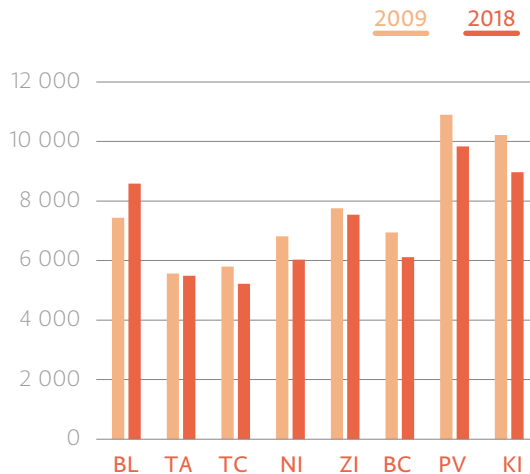

Počet sobášov sa zvýšil o 18,3 %. **Rástol vo všetkých krajoch**, najviac v Bratislavskom (o 29,8 %), najmenej v Prešovskom kraji (o 9,7 %). V rokoch 2009-2018 sa priemerný vek slobodných snúbencov, vstupujúcich do manželstva zvýšil, u mužov o 2,2 roka a u žien o 2,3 roka.

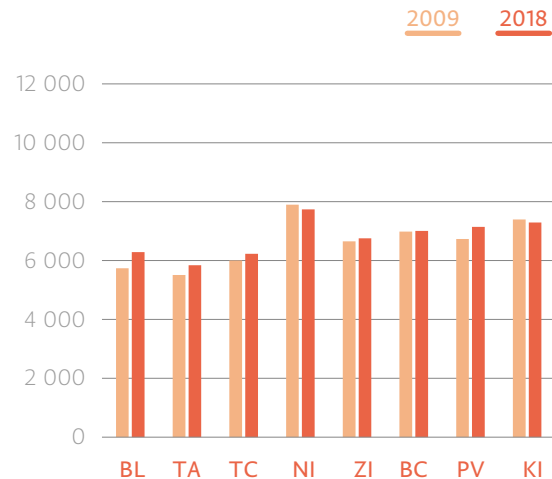
Počet rozvodov klesol o 24,6 %. **Zníženie zaznamenali všetky kraje**, najviac Trenčiansky (o 30,4 %) a najmenej Bratislavský kraj (o 15,8 %). Priemerná dĺžka trvania manželstva pri rozvode bola 15,4 rokov (rast o 6,9 % od 2009), rástla vo všetkých krajoch s výnimkou Bratislavského, kde zaznamenala pokles o 4,1 % a dĺžka manželstva tu bola 14,2 roka.

Živonarodení v krajoch

Zomretí v krajoch

Priemerný vek prvorodičky

najvyšší v BL 30,7 rokov

↑ + 1,4 roka od 2009

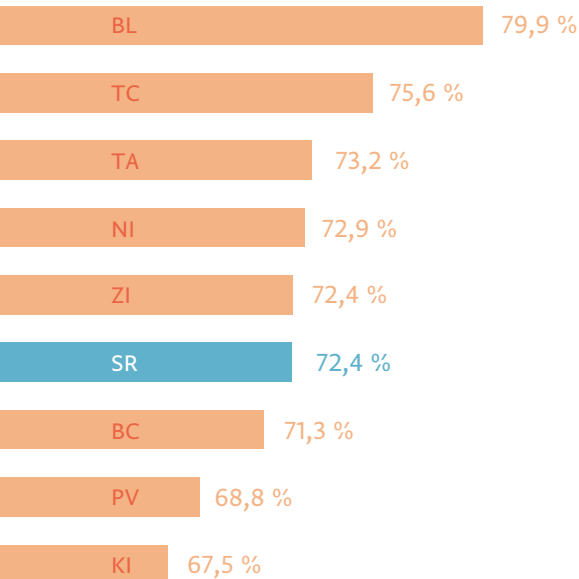
najnižší v PV 26,1 rokov

↑ + 0,4 roka od 2009

V sledovanom období bol **pokles pôrodnosti zaznamenaný** takmer vo všetkých krajoch okrem Bratislavského (rast o 15,4 %). Priemerný vek prvorodičky sa od roku 2009 zvýšil o jeden rok na 28 rokov. Najvyšší priemerný vek pôrodu evidoval Bratislavský kraj (32,1 rokov), najmladšie rodičky boli v Prešovskom kraji (28,2 rokov). **Najvýraznejší pokles počtu živonarodených detí** zaznamenal Banskobystrický a Košický kraj (zhodne o 11,9 %).

Z celkového počtu narodených detí v roku 2018 sa najviac narodilo v Prešovskom kraji (17 %) a najmenej v Trenčianskom kraji (9 %). Počet zomretých sa zvýšil o 2,6 %, najvýraznejšie v Bratislavskom kraji (o 9,4 %).

Miera zamestnanosti vo veku 20-64 rokov

PRÁCA

(výberové zisťovanie pracovných síl)

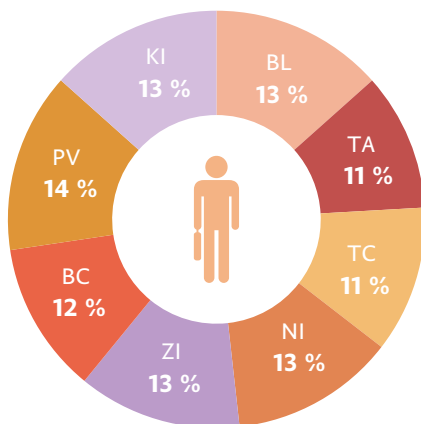
Priemerný počet ekonomicky aktívnych osôb v rokoch 2009--2018 **vzrástol** o 2,1 % na 2 746,3 tis. osôb. Najvyšší podiel bol v Prešovskom kraji (14,5 %) a najnižší pripadol na Trnavský (10,5 %) a Trenčiansky kraj (11 %). **Najvyšší rast** ekonomicky aktívnych obyvateľov **zaznamenal Košický kraj** (o 6,1%). Pokles bol v Trnavskom (o 3,9 %) a Nitrianskom kraji (o 2,1 %).

Počet ekonomicky neaktívnych osôb klesol o 1,7 % na 1 847,2 tis. Znížil sa v štyroch krajoch, najvýraznejší rast bol v Trnavskom kraji (o 7,5 %). V ich štruktúre sa zvýšil podiel dôchodcov, najvýraznejšie v Banskobystrickom kraji (o 15,4 p. b. na 67,3 %). Počet študentov klesol vo všetkých krajoch, najvýraznejšie v Nitrianskom (o 35,8 %).

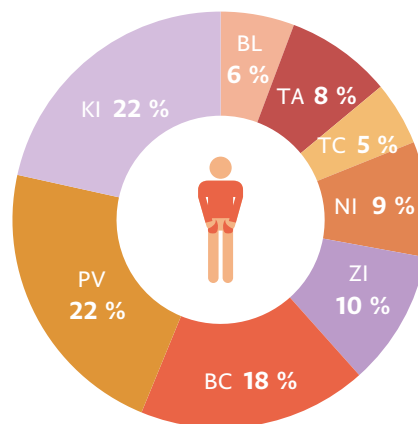
Počet pracujúcich v krajoch

najrýchlejšie v **BC 16,5 %** od 2009
 najpomalšie v **TA 0,4 %** od 2009

Pracujúci v krajoch

Nezamestnaní v krajoch

V sledovanom období **počet pracujúcich dosiahol 2 566,7 tis. a rástol** vo všetkých krajoch. Miera zamestnanosti sa od roku 2010 zvýšila o 7,7 p. b., rast zaznamenali všetky kraje, najvýraznejšie v Banskobystrickom (o 10,0 p. b.). Najvýraznejší pokles nezamestnaných (o 64,8 %) bol vykázaný v Nitrianskom kraji. **Miera nezamestnanosti klesla vo všetkých krajoch**, najviac v Banskobystrickom (o 9,2 p. b.).

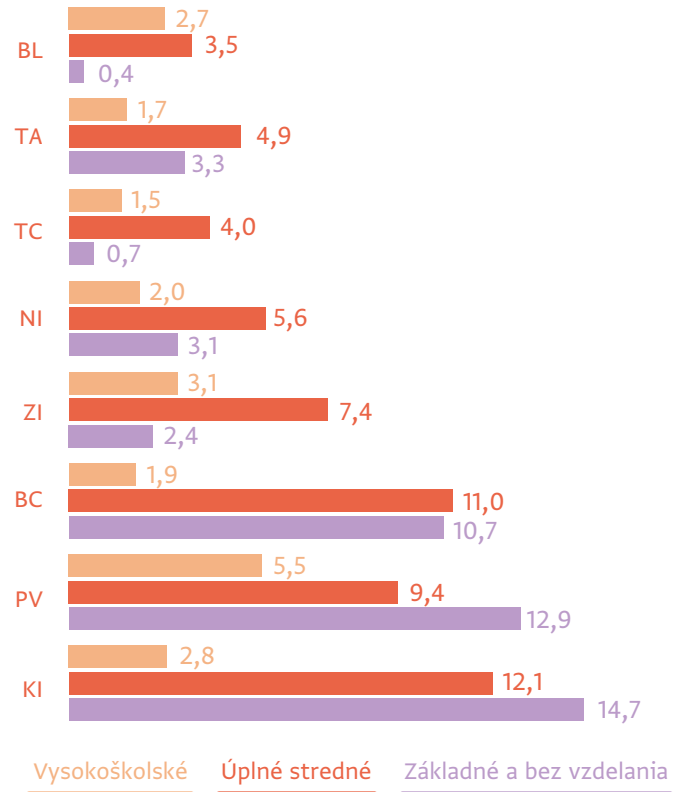
Počet pracujúcich v zahraničí do 1 roka vzrástol o 8,2 %, najviac v Banskobystrickom kraji (o 63 %). Ich počet klesal v Trenčianskom (o 18,9 %), v Nitrianskom (o 18,8 %) a v Prešovskom kraji (o 14,5 %).

Pracujúci v zahraničí (do 1 roka)

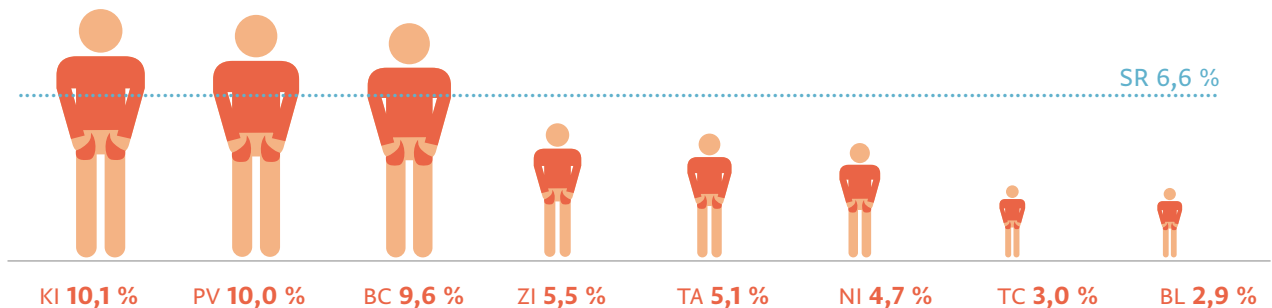
najviac v PV 28,8 tis.

najmenej v BL 6,6 tis.

Nezamestnaní podľa vzdelania (tis.)

Miera nezamestnanosti v krajoch

MZDY

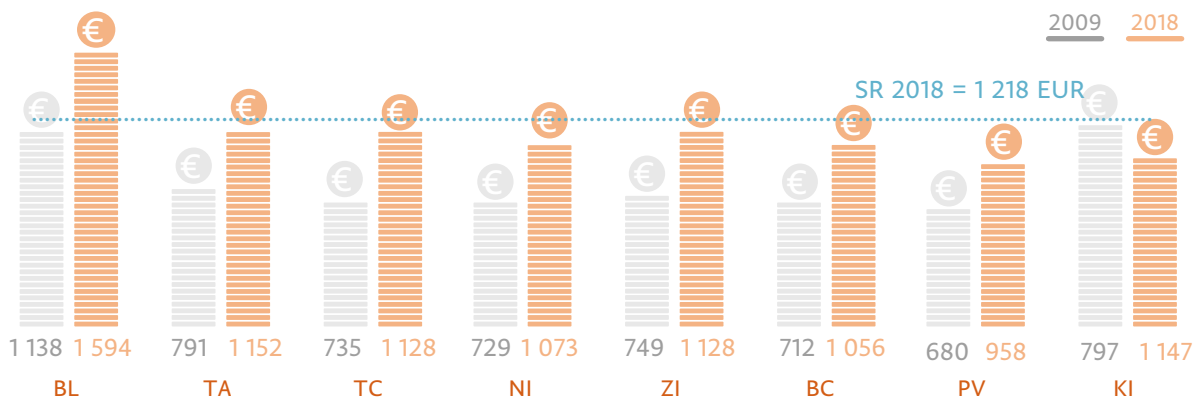
(výberové zisťovanie o štruktúre miezd)

V rokoch 2009-2018 priemerná hrubá mesačná mzda zamestnanca vzrástla u oboch pohlaví a vo všetkých krajoch. Najviac sa zvýšila v Trenčianskom (o 53,4 %) a najmenej v Bratislavskom kraji (o 40 %). Vyšší rast bol zaznamenaný v mzdách žien, najvýraznejšie v Trenčianskom kraji (o 55,5 %). Rozdiel medzi priemernou mesačnou mzdou mužov a žien dosiahol 28,4 %, v krajoch sa pohybovali od 15,4 % v Prešovskom kraji do 34,2 % v Trenčianskom kraji. Oproti roku 2009 sa rozdiely medzi pohlaviami v roku 2018 znížili takmer vo všetkých krajoch, najviac v Prešovskom o 13,2 p. b. Iba v Bratislavskom kraji sa rozdiel miezd medzi mužmi a ženami zvýšil (o 2,6 p. b.).

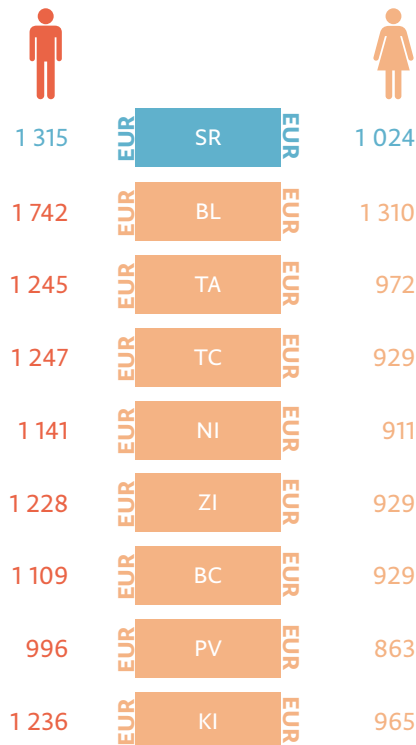
Najvyššie mzdy
BL 2 406 EUR v oblasti Informácie
 a komunikácie

Najnižšie mzdy
PV 583 EUR v oblasti
 ostatné činnosti

Vývoj priemernej hrubej mesačnej mzdy

Priemerná hrubá mesačná mzda podľa pohlavia

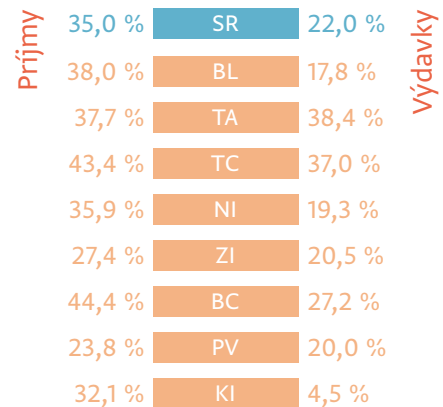
PRÍJMY A VÝDAVKY DOMÁCNOSTÍ

(štatistika rodinných účtov)

V sledovanom období 2009-2018 mesačné **čisté peňažné príjmy a výdavky domácností vzrástli vo všetkých krajoch**. V roku 2018 sa výška príjmov pohybovala od 405 eur v Prešovskom kraji do 609 eur v Bratislavskom kraji. Rozdiel medzi kraji s najvyššími a najnižšími príjmami sa zvýšil, kým v roku 2009 bol 118 eur, v roku 2018 dosiahol 204 eur.

Čisté peňažné výdavky sa pohybovali **od 319 eur** v Prešovskom kraji **do 453 eur** v Bratislavskom kraji. **Rozdiel medzi kraji** s najvyššími a najnižšími výdavkami na začiatku sledovaného obdobia **dosahoval 119 eur**, na konci obdobia **135 eur**. Najväčší objem z celkových výdavkov domácností vynaložili na potraviny a nealkoholické nápoje (20 %) a výdavky za bývanie, elektrinu, vodu a plyn (17,6 %). **Výdavky na potraviny rástli** vo všetkých krajoch, najvýraznejšie v Trenčianskom (o 22,9 %) a Banskobystrickom (o 20,2 %).

Rast mesačných príjmov a výdavkov v období 2009-2018

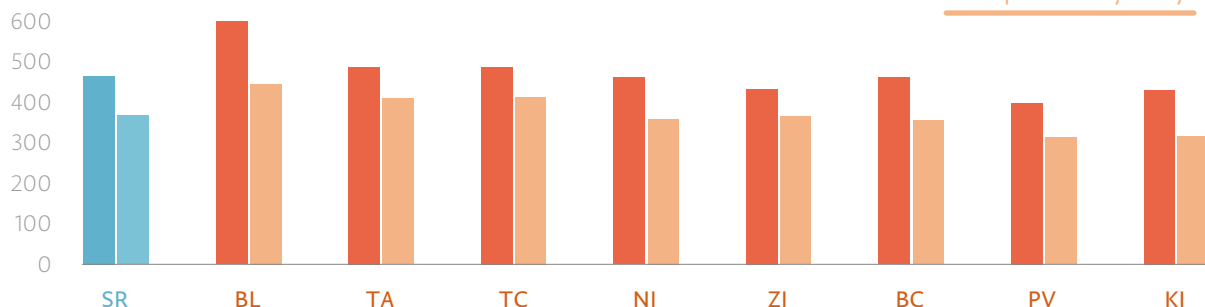

Výdavky na bývanie a energie

najrýchlejšie TA ↑ + 14,2 % najpomalšie ZI ↑ + 2,3 %

Čisté peňažné príjmy a výdavky domácností

EUR/mesiac/osoba

BL, TA, TC, NI, ZI, BC, PV, KI

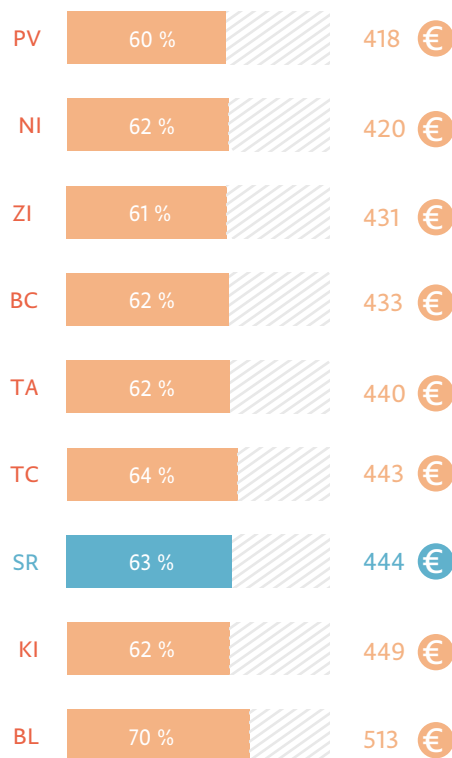
SENIORI

Počet poberateľov dôchodkov v roku 2018 bol 1 396 tis. a za posledných desať rokov **sa zvýšil o 9,4 %**. Najviac ich pribudlo v Bratislavskom (o 13,5 %), najmenej v Banskobystrickom kraji (o 4,8 %). Spolu sa vyplácalo 1 702 tis. dôchodkov, oproti roku 2009 ich počet vzrástol o 8,6 %. **Priemerná výška dôchodkov vzrástla o 28,1 %**. Najrýchlejšie rástla v Bratislavskom (o 32,3 %), najpomalšie v Prešovskom kraji (o 25,4 %).

V štruktúre vyplácaných dôchodkov najväčší podiel predstavovali starobné sólo dôchodky. Z celkového počtu 1 069,3 tis. predstavovali podiel od 60 % v Prešovskom, do 70,1 % v Bratislavskom kraji. **Počet starobných dôchodkov v regiónoch sa zvýšil od 11,8 % v Banskobystrickom do 19,1 % v Bratislavskom kraji**. Priemerná výška vzrástla o 30,6 %, najvýraznejšie v Bratislavskom kraji (o 32,6 %).

Najviac invalidných dôchodkov sa vyplácalo v Prešovskom kraji, ich podiel na celkovom počte vyplácaných dôchodkov v kraji tvoril 17,6 %. Najmenej invalidných dôchodkov bolo vyplácaných v Bratislavskom kraji a predstavovali 10,1 % z vyplácaných dôchodkov kraja.

Podiel vyplácaných starobných sólo dôchodkov a ich priemerná výška v krajoch

Počet vdovských dôchodkov

NI 42 967 najviac
BL 30 299 najmenej

Počet vdoveckých dôchodkov

PV 6 658
TA 5 292

3) VYBRANÉ Z MAKROEKONOMICKÝCH A PODNIKOVÝCH ŠTATISTÍK

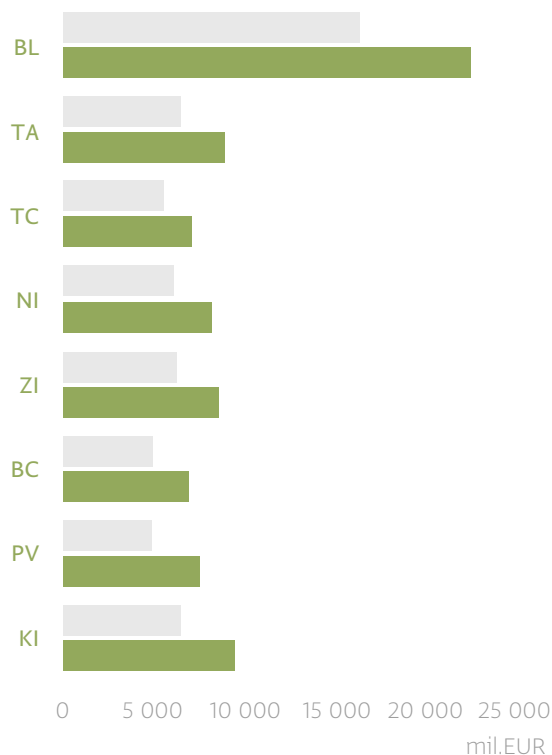
HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT

Pozícia Bratislavského kraja je dlhodobu dominantná. V roku 2018 bol najvyšší objem hrubej pridanej hodnoty v absolútnom vyjadrení dosiahnutý v Bratislavskom kraji (22 833 mil. eur, nárast od roku 2009 o 6 185 mil. eur), najnižší v Banskobystrickom kraji (7 023 mil. eur, nárast o 1 969 mil. eur). **Najvyššie tempo rastu hrubej pridanej hodnoty** medzi rokmi 2009 a 2018 bolo zaznamenané v Prešovskom kraji (o 54,6 %), najnižšie v Trenčianskom (o 28,3 %).

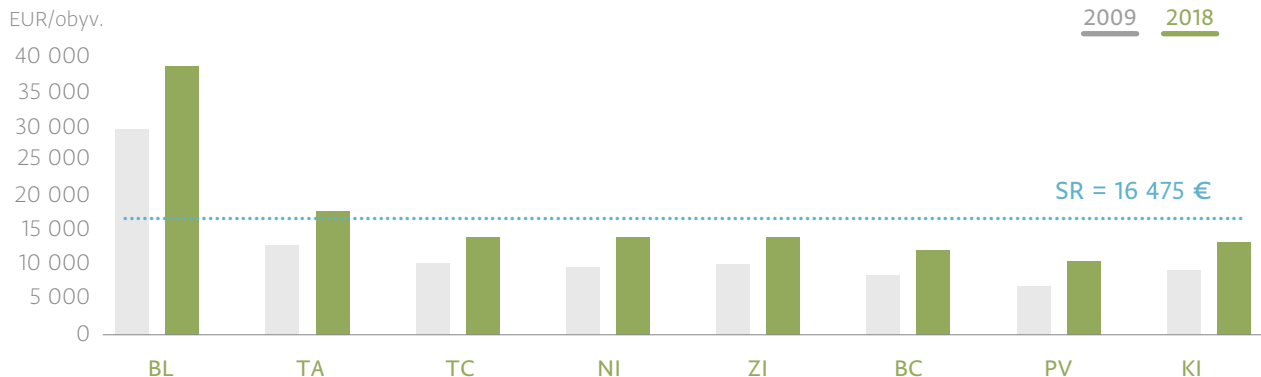
V roku 2018 **celkový objem vytvoreného HDP v Bratislavskom kraji predstavoval 25 450 mil. eur**, čo bolo viac ako objem HDP, ktorý bol vytvorený spolu v krajoch Trenčianskom, Banskobystrickom a Prešovskom. V Bratislavskom kraji objem HDP na obyvateľa viac ako trojnásobne prevyšoval objem HDP na obyvateľa v Prešovskom kraji.

Podiel HDP v krajoch
 najviac BL 28,4 %
 najmenej BC 8,7 %

Hrubá pridaná hodnota v krajoch (v bežných cenách)

Vývoj HDP v krajoch

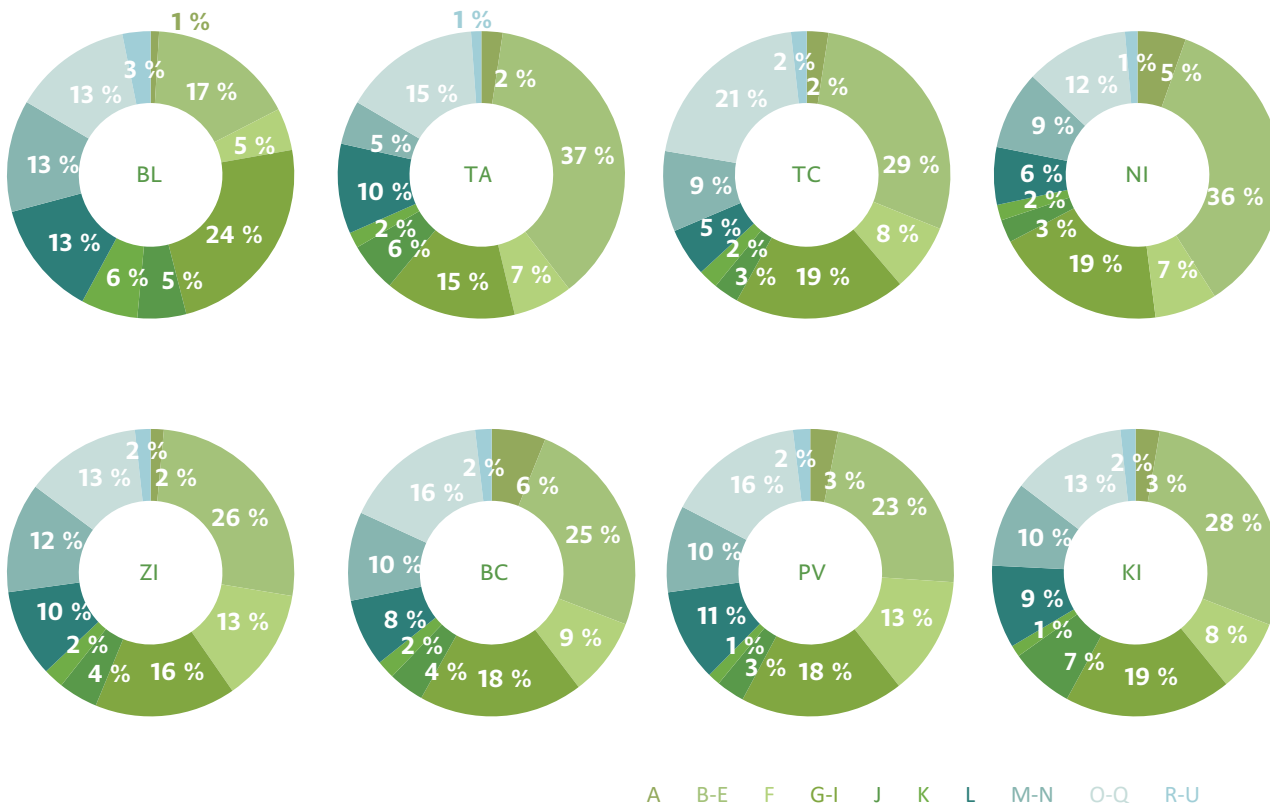

BL, TA, TC, NI, ZI, BC, PV, KI

V roku 2018 boli **najväčšie objemy hrubej pridanej hodnoty v Bratislavskom kraji** okrem poľnohospodárstva a stavebníctva **vo všetkých skupinách ekonomických činností**, hlavne v obchode, doprave a skladovaní, ubytovacích a stravovacích službách (5 430 mil. eur), v priemysle (3 771 mil. eur), vo verejnej správe, obrane, povinnom sociálnom zabezpečení, vzdelávaní, zdravotníctve a sociálnej pomoci (3 056 mil. eur).

V siedmich krajoch v rámci ekonomických činností dominovala priemyselná výroba. V oblasti stavebníctva najväčšie objemy hrubej pridanej hodnoty boli v Žilinskom kraji (1 113 mil. eur). V oblasti poľnohospodárstva, lesníctva a rybolovu naďalej dominoval Nitriansky kraj (456 mil. eur.).

Štruktúra hrubej pridanej hodnoty podľa ekonomických činností v krajoch v roku 2018

ORGANIZAČNÁ ŠTATISTIKA

V registri organizácií bolo evidovaných ku koncu roka 2018 spolu 265 835 právnických osôb (44,6 % zo všetkých právnych subjektov). Najviac boli zastúpené v Bratislavskom kraji (84 372), najmenej v Trenčianskom (21 376). V rokoch 2009-2018 vzrástol ich počet vo všetkých krajoch, najvyšší rast bol v Nitrianskom (o 60 %). Podniky tvorili v štruktúre právnických osôb 86,6 %. Ich počet sa zvýšil vo všetkých krajoch, najviac v Nitrianskom (97 %) a v Žilinskom kraji (o 95,4 %).

Počet aktívnych fyzických osôb - podnikateľov dosiahol 330 378. Oproti roku 2009 došlo k ich poklesu vo všetkých krajoch, najvýraznejšie v Bratislavskom (o 28,3 %).

Fyzické osoby - podnikatelia

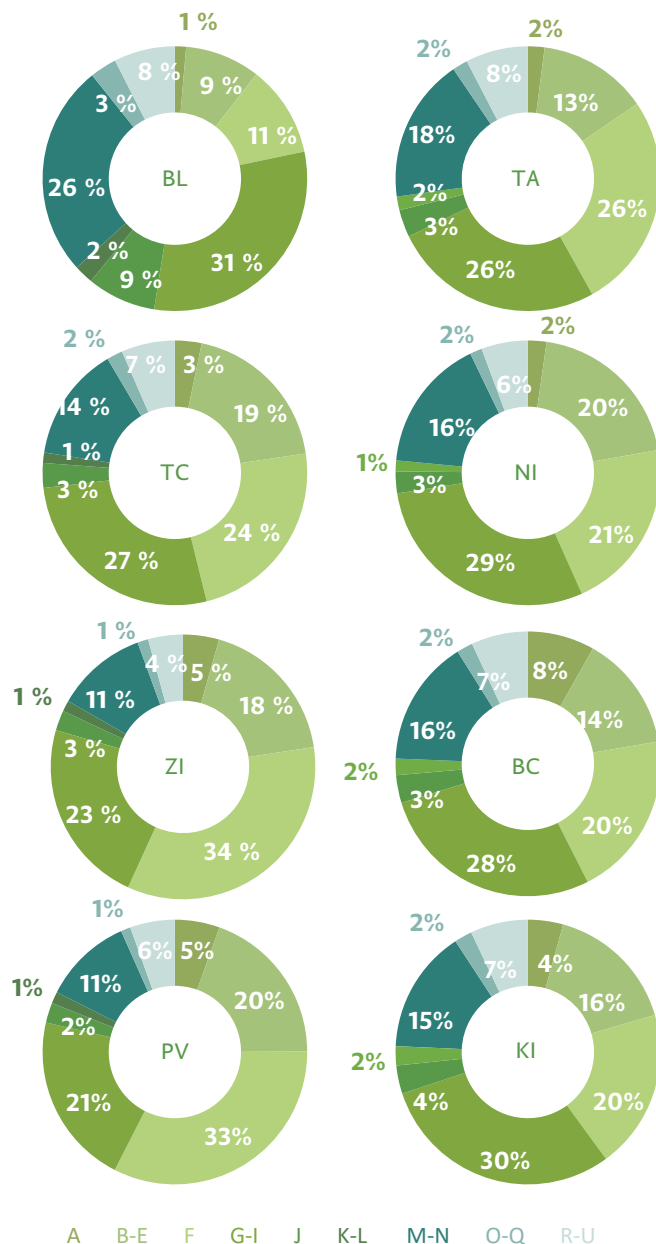
najviac ZI 52 697

↓ - 11 % od 2009

najmenej KI 33 232

↓ - 22,5 % od 2009

Živnostníci podľa ekonomických činností v krajoch

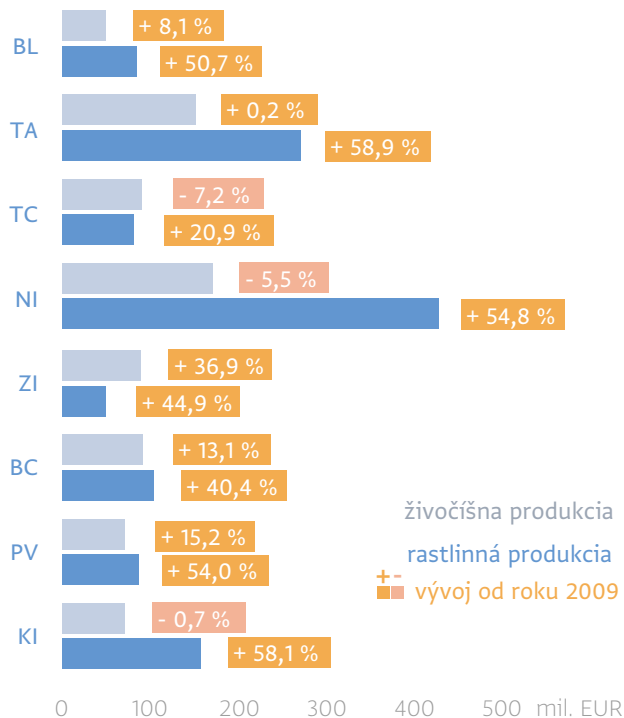
4) VYBRANÉ Z ODVETVOVÝCH ŠTATISTÍK

POĽNOHOSPODÁRSTVO

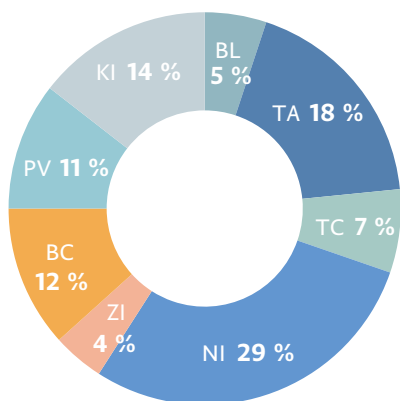
Na poľnohospodárske účely bola v roku 2018 využívaná takmer polovica celkovej výmery pôdy na Slovensku. Počas sledovaného obdobia bol vývoj pôdneho fondu poznačený ubúdaním poľnohospodárskej pôdy (o 1,6 %). Orná pôda v roku 2018 mala rozlohu 1,4 mil. ha a zaberala 59,2 % poľnohospodárskej pôdy. **Nitriansky kraj má pre poľnohospodárstvo mimoriadne vyhovujúce prírodné i klimatické podmienky. Poľnohospodárska pôda v Nitrianskom regióne v roku 2018 zaberala 19,5 % z celkovej rozlohy poľnohospodárskej pôdy Slovenska, s podielom ornej pôdy 87,3 %. Banskobystrický kraj mal druhý najvyšší podiel poľnohospodárskej pôdy (17,1 %) z toho orná pôda tvorila 40,3 %.**

Hrubá **poľnohospodárska produkcia** od roku 2009 **vzrástla** na úrovni Slovenska v bežných cenách o 28,8 %, pričom rastlinná produkcia vzrástla o 51,3 %. Živočíšna produkcia vzrástla o 4 %. Poľnohospodárska produkcia rástla vo všetkých krajoch, najvýraznejšie v Žilinskom (o 39,7 %).

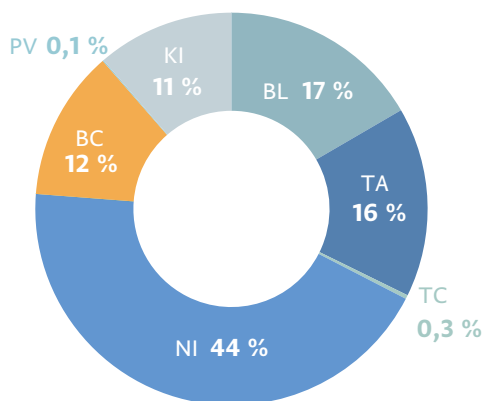
Hrubá poľnohospodárska produkcia (v bežných cenách)

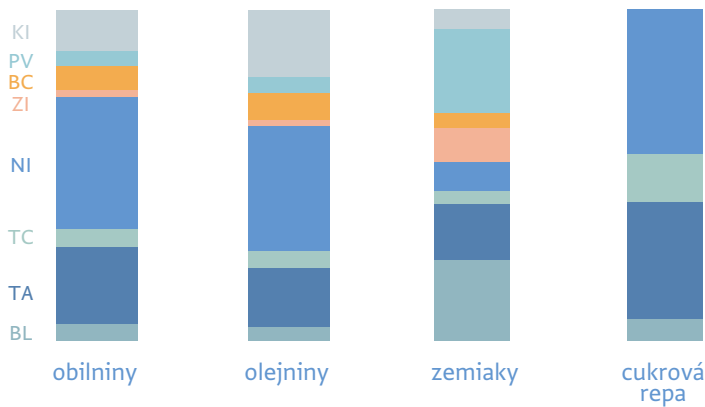
Orná pôda v krajoch

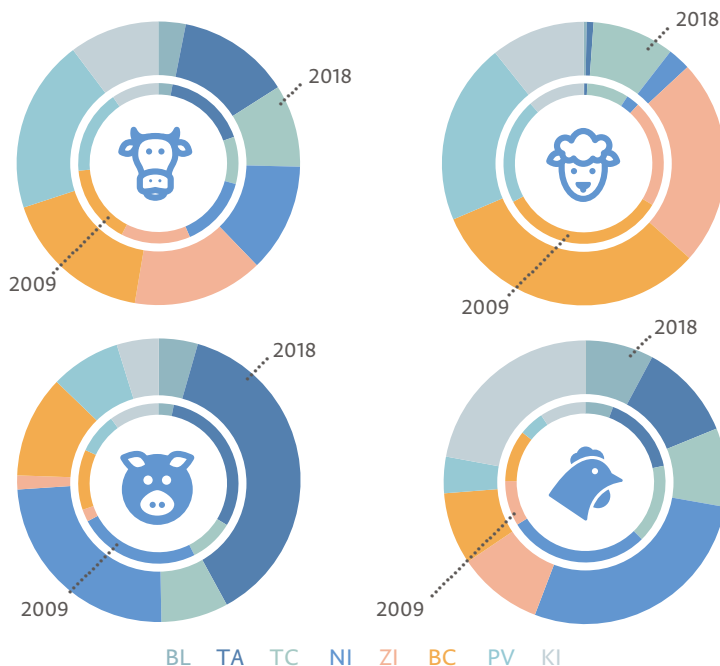
Vínice v krajoch

Produkcia vybraných poľnohospodárskych plodín v krajoch

Stavy hospodárskych zvierat v krajoch

BL, TA, TC, NI, ZI, BC, PV, KI

Tržby za predaj poľnohospodárskych výrobkov z prvovýroby **vzrástli** v rozmedzí rokov 2009-2018 o 60,1 % (rastlinná výroba sa zvýšila o 79,7 %, živočíšna o 38 %). **Najviac** sa zvýšili tržby **rastlinnej výroby** v Nitrianskom kraji (o 114,2 %).

Produkcja obilnín vzrástla o 21,3 %, najvýraznejšie v Košickom (o 31,2 %) a Nitrianskom kraji (o 30 %). V posledných rokoch v krajoch **klesá produkcia zemiakov** (o 21,4 %), rast zaznamenali len dva kraje, Bratislavský (o 37,3 %) a Trnavský (o 4,4 %). V produkcii cukrovej repy sa najviac darilo Nitrianskemu kraju (rast o 83,2 %).

Stavy hovädzieho dobytku, ošípaných aj oviec klesali. Stavy hydiny vzrástli o 3,5 %. Bratislavský kraj sa vyznačoval najvýraznejším zvýšením stavov oviec, ktorý sa takmer strojnásobil.

Najvyšší rast produkcie

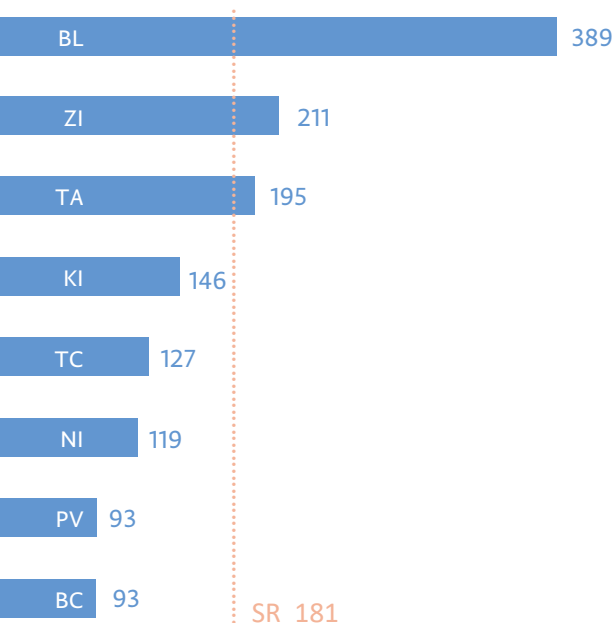
rastlinnej

TA + 58,9 % od 2009

živočíšnej

ZI + 36,9 % od 2009

Produktivita práce z tržieb za vlastné výkony a tovar (tis. EUR na zamestnanca)

PRIEMYSEL

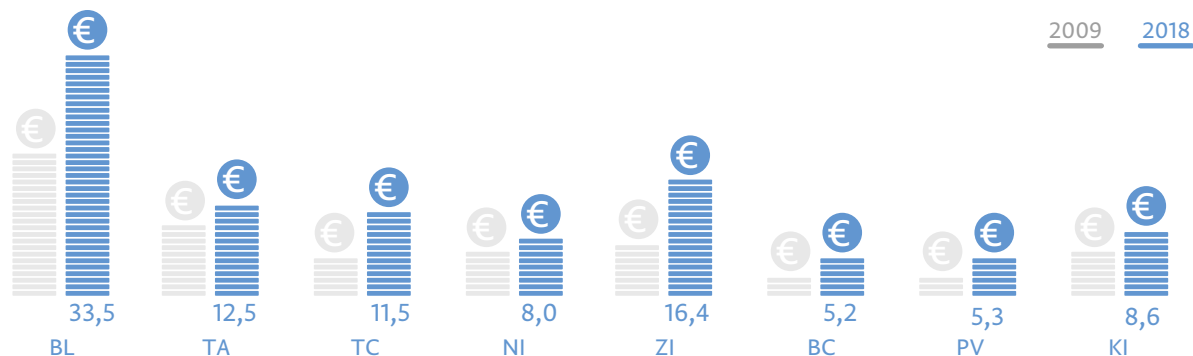
V rokoch 2009-2018 **tržby za vlastné výkony a tovar rástli** na národnej úrovni o 74,7 %, najvýraznejšie v Prešovskom (o 135 %), Žilinskom (o 127 %) a Trenčianskom kraji (o 123,4 %).

Produktivita práce z tržieb za vlastné výkony a tovar na národnej úrovni stúpila počas sledovaného obdobia o 54,2 %. Najvýraznejšie vzrástla v Trenčianskom kraji (o 118,5 %) a v Žilinskom kraji (o 92,8 %). **Najpomalší rast bol zaznamenaný v Trnavskom kraji** (o 18,1 %).

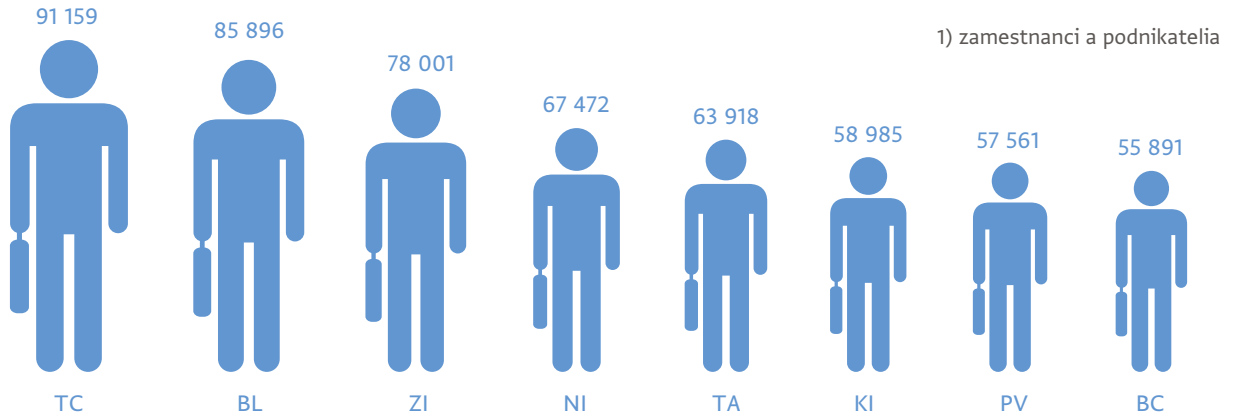
Najviac osôb zamestnaných v priemysle v roku 2018 vykázal Trenčiansky kraj (91 159), najmenej Banskobystrický (55 891). **Zamestnanosť** počas sledovaného obdobia **vzrástla o 13,3 %**. Z hľadiska regiónov najviac rástla v Prešovskom kraji (o 49,3 %), najpomalší rast bol v Trenčianskom kraji (o 2,2 %).

Mzdy v priemysle rástli vo všetkých krajoch, **najrýchlejšie v Trenčianskom**, kde mzda vzrástla o 454 eur v porovnaní s rokom 2009. Najvyššie mzdy v roku 2018 boli v Bratislavskom kraji, kde priemerná nominálna mesačná mzda dosiahla 1 537 eur, najnižšie v Prešovskom kraji, 825 eur. Najviac priemyselných závodov v roku 2018 bolo v Trenčianskom kraji (483), najvyšší hrubý obrat dosahovali závody v Bratislavskom kraji (28 381 270 mil. eur).

Tržby za vlastné výkony a tovar (mld. EUR)

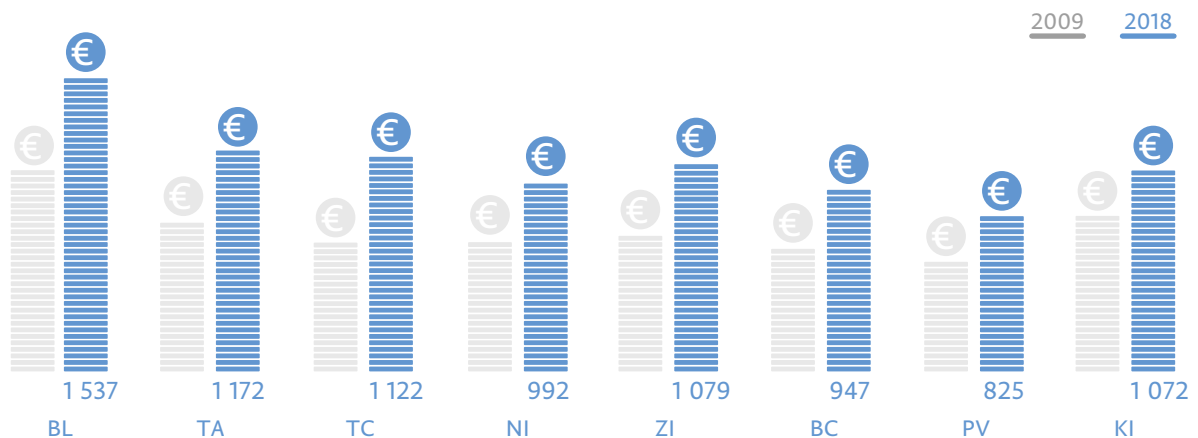

Zamestnané osoby v priemysle ¹⁾

Priemerná nominálna mesačná mzda v SR
 754 € rok 2009
 1 117 € rok 2018

Priemerná nominálna mesačná mzda v priemysle

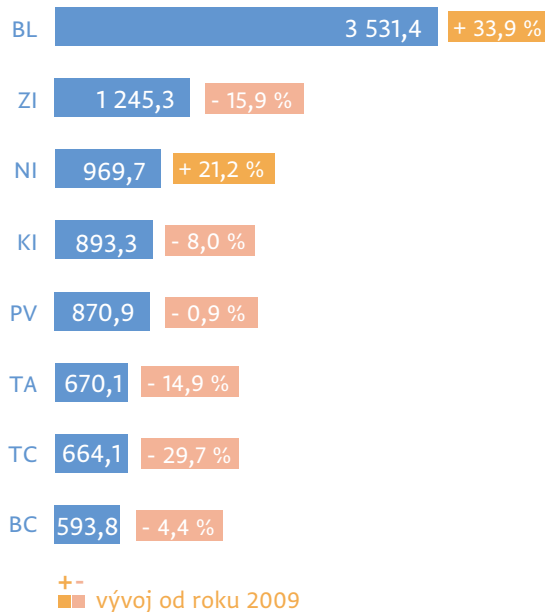
STAVEBNÍCTVO A BYTOVÁ VÝSTAVBA

V rokoch 2009-2018 stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami poklesla o 2 %. Najvýraznejší pokles zaznamenal Žilinský kraj (o 26,8 %). Najrýchlejší rast bol v Bratislavskom kraji (o 22,8 %). Stavebná produkcia podľa dodávateľských zmlúv stúpla o 6,6 %, najviac v Bratislavskom kraji (o 64,3 %). Najvýraznejší pokles bol v Žilinskom (o 31,4 %) a Prešovskom kraji (o 27,1 %).

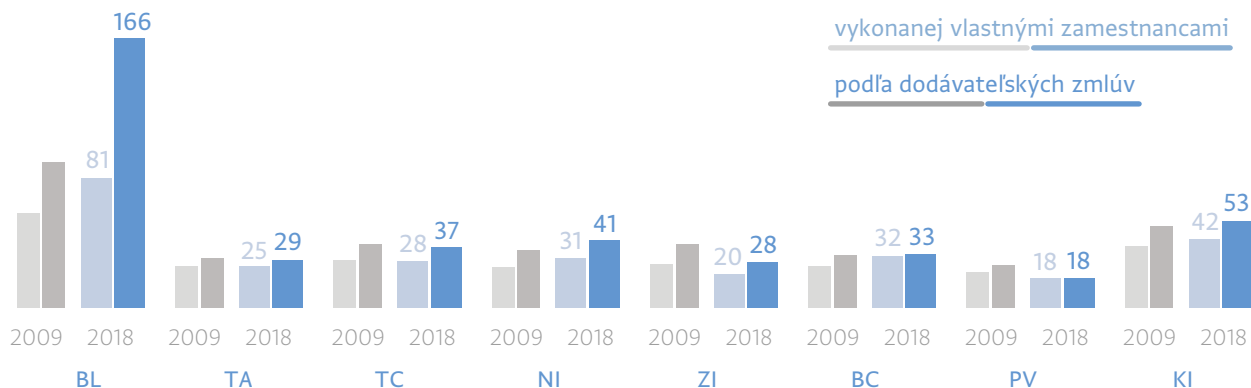
Počet zamestnaných osôb klesol o 9,7 %. Najvýraznejší pokles zamestnanosti bol v Trenčianskom kraji (o 24,5 %). Rast bol zaznamenaný iba v Prešovskom kraji (o 6,1 %). Mzdy v stavebníctve sa zvýšili o 27,2 %. Rástli vo všetkých krajoch, najviac v Bratislavskom (o 37,7 %) a Nitrianskom kraji (35,9 %).

Počet dokončených bytov celkovo vzrástol o 1,3 %, najviac v Košickom kraji (o 44,4 %). Počet začatých bytov vzrástol o 8,5 %, najviac v Nitrianskom kraji (o 40,9 %). V Banskobystrickom kraji bola najnižšia rozostavanosť (6 237 bytov v roku 2018).

Tržby za vlastné výkony a tovar v stavebníctve (mil. EUR)

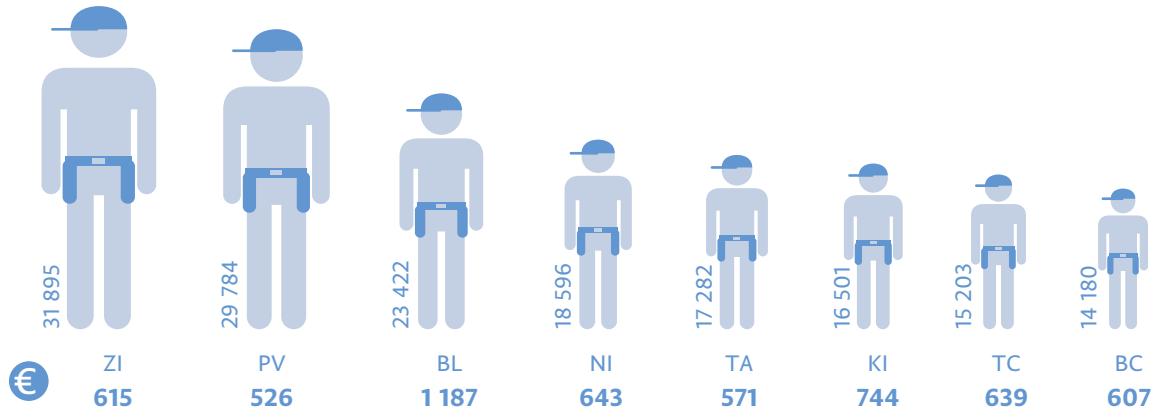

Produktivita práce zo stavebnej produkcie (tis. EUR/zamestnaná osoba)

Priemerný počet zamestnaných osôb ¹⁾ a priemerná nominálna mesačná mzda v stavebníctve

1) zamestnanci a podnikatelia

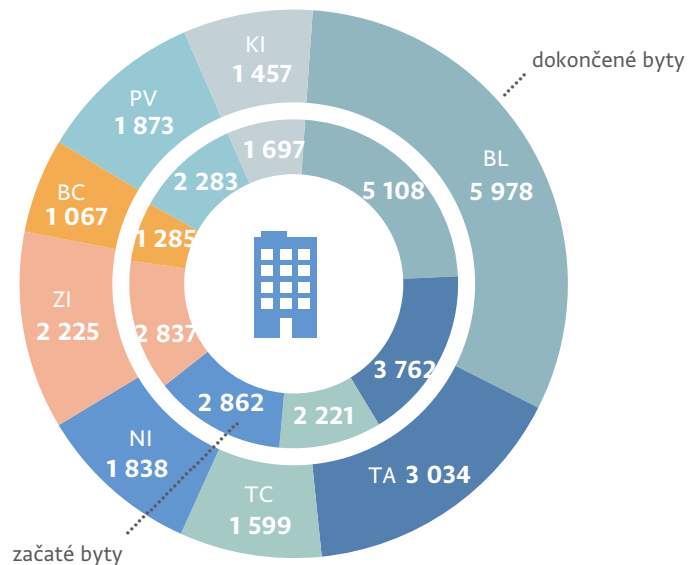

Bytová výstavba

Priemerná podlahová plocha
dokončeného bytu

max. ZI 80,3 m²

min. BL 65,2 m²

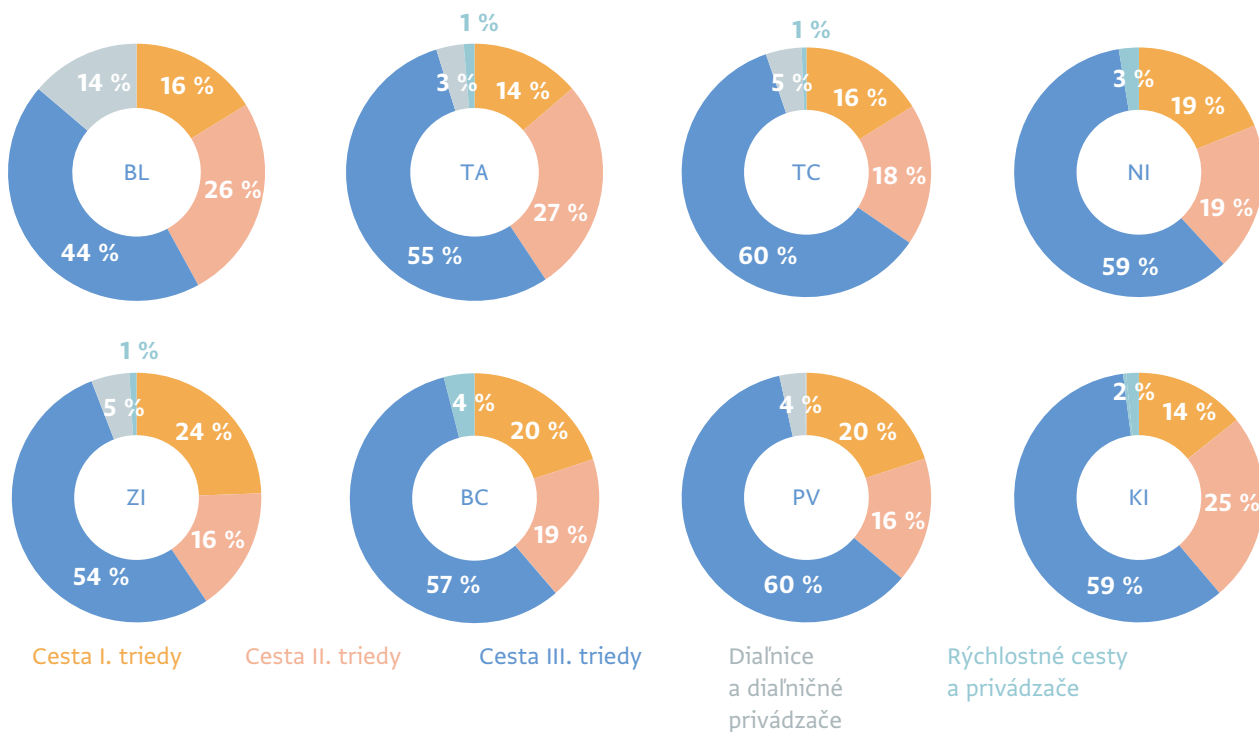

DOPRAVA

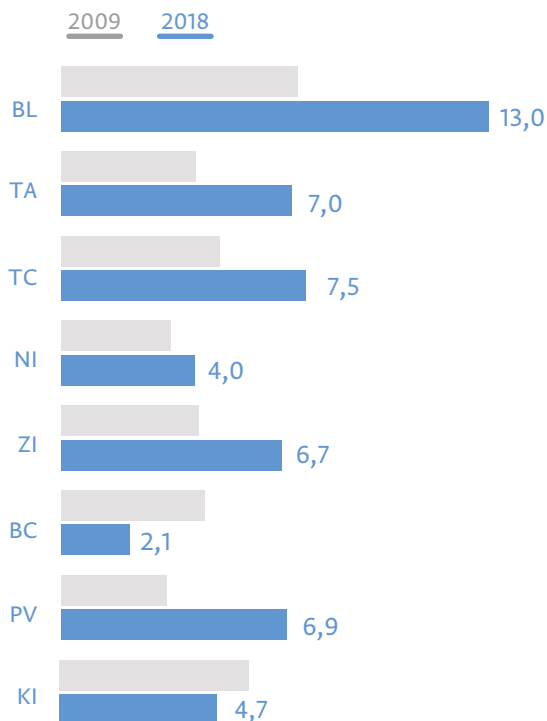
Dĺžka ciest na Slovensku v roku 2018 bola vyše 18 tis. km, z toho 57,4 % tvorili cesty III. triedy. Celkovo bolo v rokoch 2009-2018 **dokončených 83,7 km nových diaľničných úsekov**, najviac v Prešovskom kraji (39,2 km). **Pribudli aj rýchlostné cesty v dĺžke 115,5 km**, hlavne v Nitrianskom (44,5 km) a Banskobystrickom kraji (36,2 km).

Počet motorových vozidiel každoročne **stúpa**, v roku 2018 ich na slovenských cestách jazdilo 3,2 mil., čo je od roku 2009 rast o 43,2 %. Osobné motorové vozidlá tvorili 72,5 % z celkového počtu motorových vozidiel. Individuálny motorizmus narastá na úkor využívania verejnej dopravy, počet cestujúcich verejnou cestnou dopravou klesol za posledných desať rokov o 26,2 % na 238,5 mil. **Preprava osôb** sa zvýšila iba v Bratislavskom kraji (o 13,6 %), **v ostatných regiónoch klesala**, najvýraznejšie v Prešovskom (o 34,9 %) a Trenčianskom kraji (o 32,7 %). Najviac cestujúcich, ktorí využívali cestnú verejnú dopravu bolo v Nitrianskom kraji (41 mil.), najmenej v Bratislavskom kraji (17,9 mil.). **Preprava tovarov** v sledovanom období **vzrástla** o 40,8 %. V rámci krajov sa najvýraznejšie zvýšila v Prešovskom kraji (o 114 %). Pokles bol zaznamenaný len v Košickom kraji (o 17,5 %).

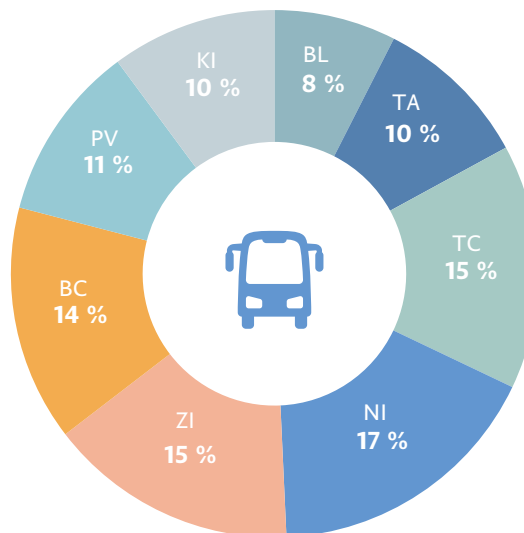
Štruktúra ciest v krajoch k 31. 12.

Preprava tovarov cestnou verejnou dopravou (mil. ton)

Preprava osôb cestnou verejnou dopravou

Motorové vozidlá v krajoch

najviac BL 550 978 ↑ + 42,7 % od 2009

najmenej TC 342 584 ↑ + 42,7 % od 2009

CESTOVNÝ RUCH

V roku 2018 poskytovalo ubytovacie služby **spolu 4 007 ubytovacích zariadení** s kapacitou 201,5 tis. lôžok. **Najviac** ubytovacích zariadení bolo lokalizovaných **v Žilinskom (26,5 %) a Prešovskom kraji (18,2 %)**. V rokoch 2009-2018 najvýraznejší rast počtu ubytovacích zariadení zaznamenal Trnavský kraj (o 39,2 %).

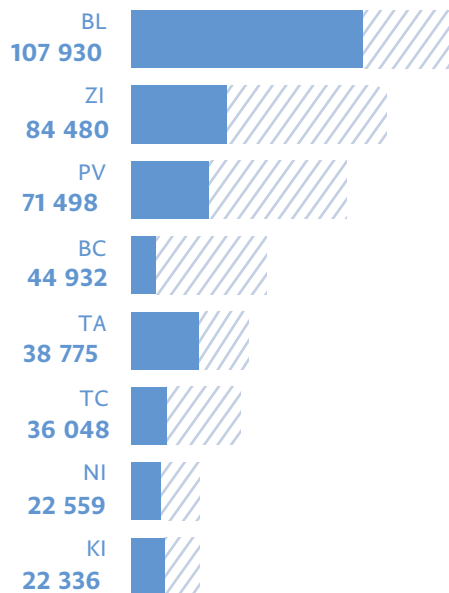
Služby ubytovacích zariadení využilo 5 596 tisíc návštevníkov, pričom absolútne **najvyššiu návštevnosť zaznamenal Bratislavský kraj (1 460 tisíc hostí)**. **Tržby za ubytovanie** v roku 2018 dosiahli **429 mil. eur**. Najväčší podiel na celkových tržbách mal Bratislavský (25,2 %), Žilinský (19,7 %) a Prešovský kraj (16,7 %). Bratislavský kraj sa vyznačoval jednoznačne najvyššou priemernou cenou za ubytovanie.

Počet lôžok v ubytovacích zariadeniach

max. **ZI 43 084 lôžok**

min. **TC 15 774 lôžok**

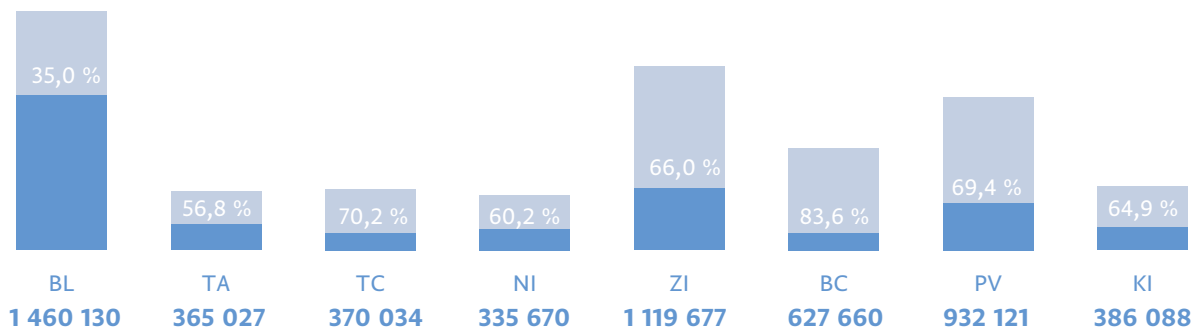
Tržby za ubytovanie v ubytovacích zariadeniach cestovného ruchu (tis. EUR)

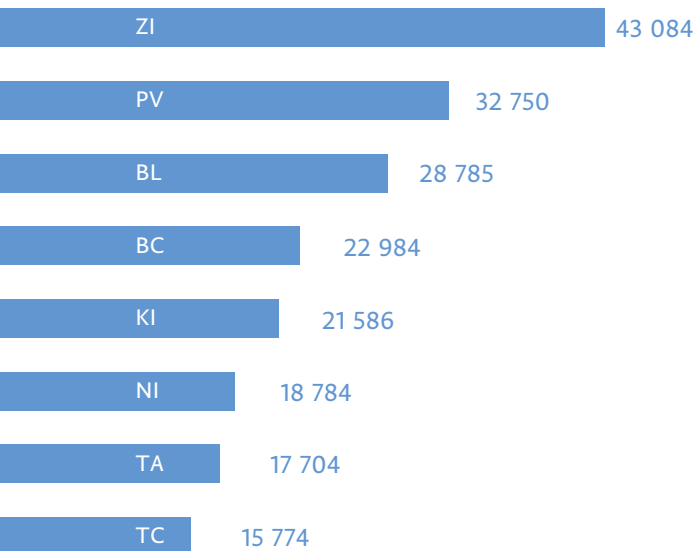
zahraniční návštevníci

domáci návštevníci

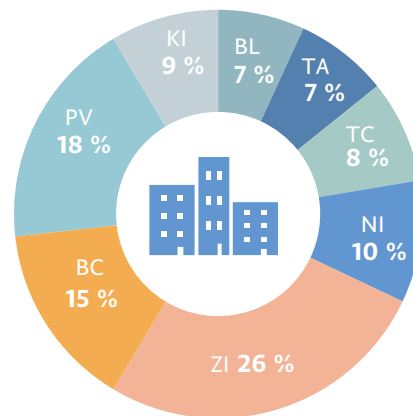
Návštevníci v ubytovacích zariadeniach cestovného ruchu v krajoch

Počet lôžok v ubytovacích zariadeniach

Ubytovacie zariadenia v krajoch

Vybrané druhy ubytovacích zariadení

Priemerná cena za ubytovanie v eur / noc

SR 27,6

35,0 BL ZI 27,3
 28,7 TA BC 24,6
 24,8 TC PV 24,6
 23,0 NI KE 27,2

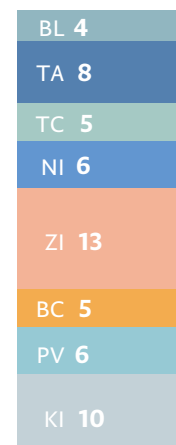
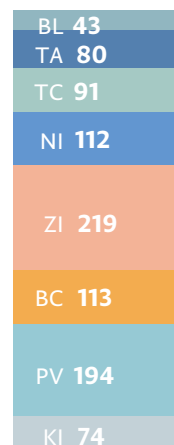
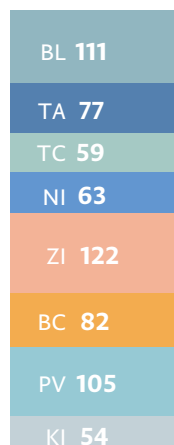
hotely

penzióny

kempingy

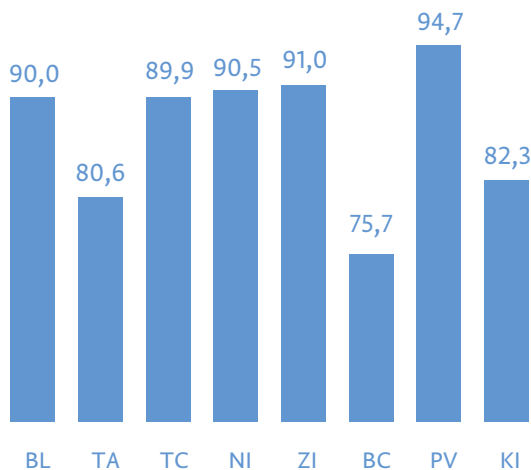

INFORMÁCIE A KOMUNIKÁCIA

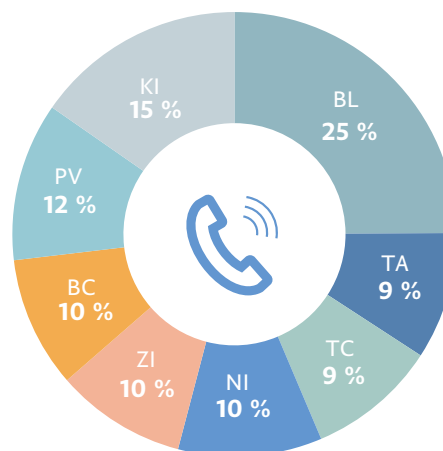
Od roku 2009 sa **počet hlavných telefónnych prípojok** v rámci Slovenska **znížil** o 32,4 %. K poklesu došlo vo všetkých krajoch, **najviac v Trenčianskom kraji** (o 43,5 %). Pokles súvisel so znížením počtu bytových telefónnych pripojení, ktorý sa pohyboval od 6,8 % v Bratislavskom kraji až po 41,2 % v Trenčianskom kraji. Pokles pripojení v sieti ISDN bol ešte výraznejší, od 72,3 % v Trenčianskom kraji po 76,1 % v Banskobystrickom kraji.

V rokoch 2010-2018 sa počet **internetových pripojení v pevnej sieti** zvýšil o 63,5 %. Tento počet **vzrástol vo všetkých krajoch**.

Pevné širokopásmové pripojenie na internet v krajoch (v %)

Hlavné telefónne prípojky v krajoch

Internet v pevnej sieti

najrýchlejší rast

NI 96,2 % od 2010

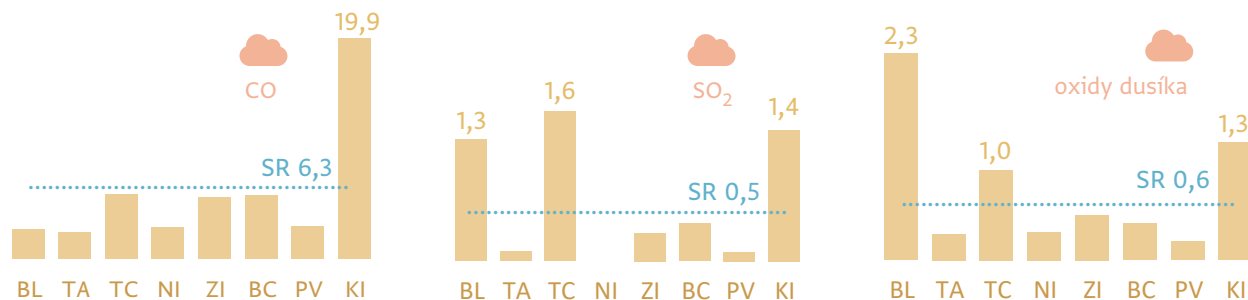
najpomalší rast

BL 44,4 % od 2010

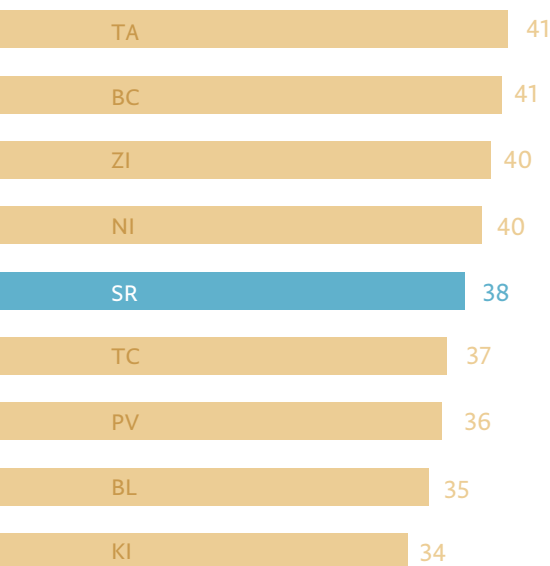
5) VYBRANÉ ZO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A VIACSTRANNÝCH ŠTATISTÍK

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Intenzita znečistenia emisiami v krajoch v roku 2017 (tony/rok/km²)

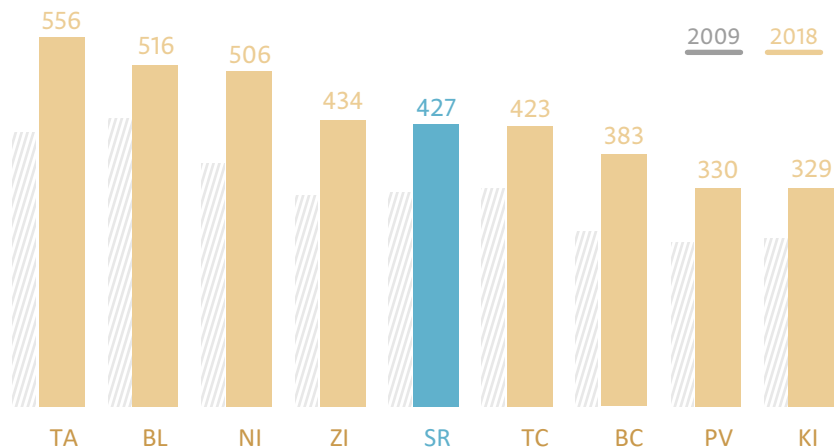
Miera recyklácie komunálneho odpadu v %

Územie Slovenska je najviac zaťažené **emisiami oxidu uhoľnatého (CO)**. V rokoch 2009-2017 jeho **koncentrácia vzrástla na úrovni Slovenska** viac ako dvojnásobne, **najvýraznejšie v Trnavskom a Prešovskom kraji** (viac ako 3,5 násobne). V rámci krajov bol v roku 2017 obsah tejto škodlivej látky najvyšší v Košickom kraji. **Emisie oxidu siričitého** zaznamenali od roku 2009 výrazný pokles. Ich koncentrácia **vzrástla iba v Trnavskom kraji (o 33,4 %)**. Najvýraznejší pokles sa prejavil v Trenčianskom kraji (o 78,1 %). **Emisie oxidu dusíka sa v sledovanom období znížili vo všetkých krajoch**, najvýraznejšie v Trenčianskom (o 41 %) a v Prešovskom kraji (o 45,6 %).

V rokoch 2009-2018 sa na Slovensku **zvýšila separácia komunálneho odpadu**. Podiel separovaného odpadu vzrástol zo 7,2 % v roku 2009 na 27,1 % v roku 2018. Množstvo separovaného odpadu sa zvýšilo niekoľkonásobne vo všetkých krajoch, najvýraznejšie v Košickom (7,1 násobne), v Prešovskom (6,3 násobne) a Trnavskom kraji (5,8 násobne).

Komunálny odpad v krajoch (kg/obyv.)

Podiel separovaného
odpadu v krajoch

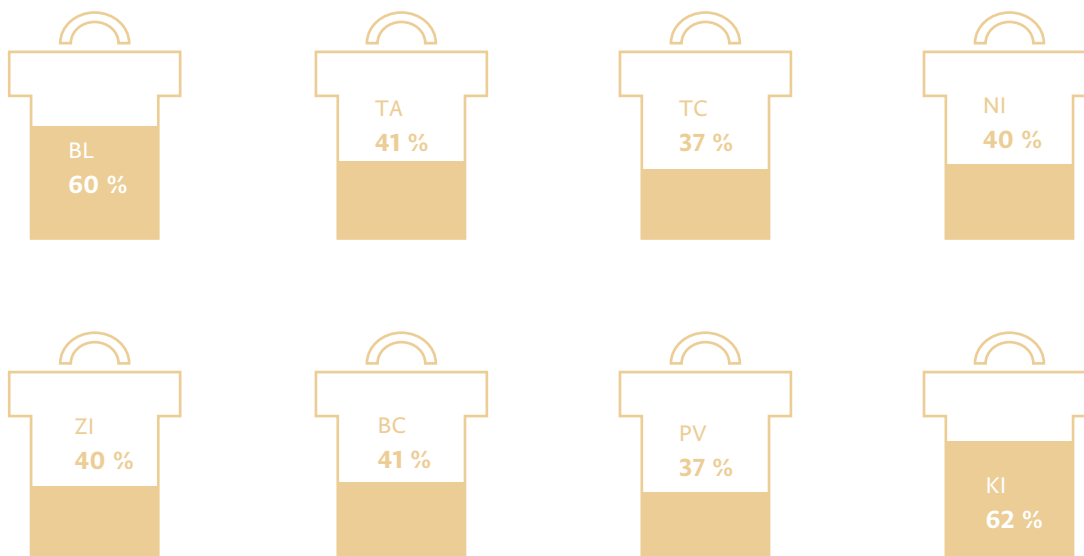
najviac

BC 31,5 %

najmenej

BL 23,4 %

Zhodnocovaný komunálny odpad v krajoch

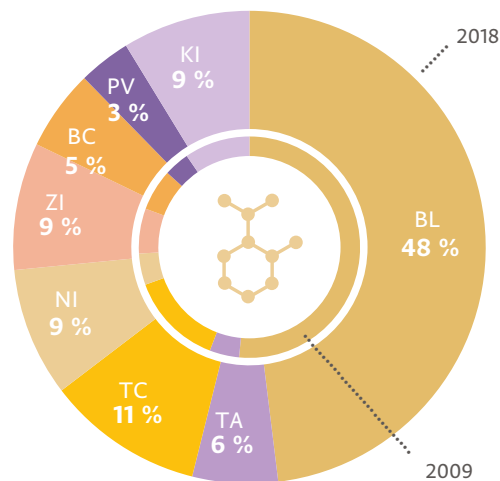
VÝSKUM A VÝVOJ

Celkové **výdavky na výskum a vývoj** (VV) v období 2009 až 2018 **vzrástli** takmer 2,5 násobne, pričom v roku 2018 predstavovali takmer 751 mil. eur. Výdavky vzrástli vo všetkých krajoch, najvýraznejšie v Nitrianskom kraji, kde za posledných desať rokov vzrástli takmer päťnásobne.

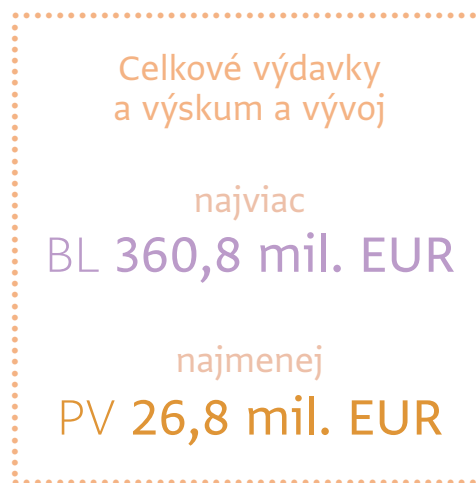
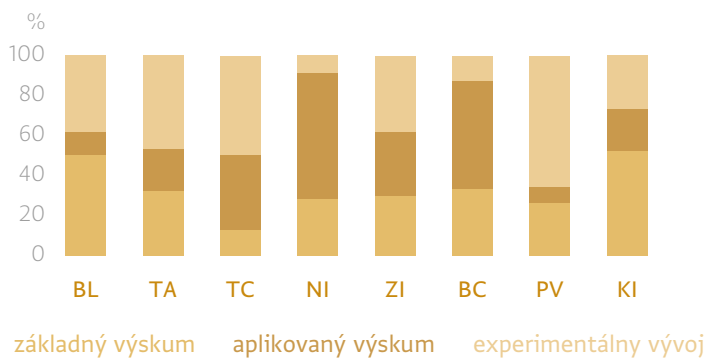
Podiel kapitálových výdavkov klesol z 10,3 % v roku 2009 na 7,2 % v roku 2018. **Ich objem** sa v sledovanom období **zvýšil** o 73,2 %, v Trenčianskom a Prešovskom kraji dokonca viac ako 8,6-násobne. Výrazný pokles zaznamenali Žilinský, Banskobystrický a Trnavský kraj.

V roku 2018 najvyšší podiel financií na základný výskum bol zaznamenaný v Bratislavskom a Košickom kraji, aplikovaný výskum dominoval v Nitrianskom a Bratislavskom kraji a experimentálny vývoj bol podporovaný najviac v Bratislavskom a Trenčianskom kraji. Najviac finančne podporovaná vo všetkých regiónoch bola oblasť technických vied.

Výdavky na výskum a vývoj v krajoch

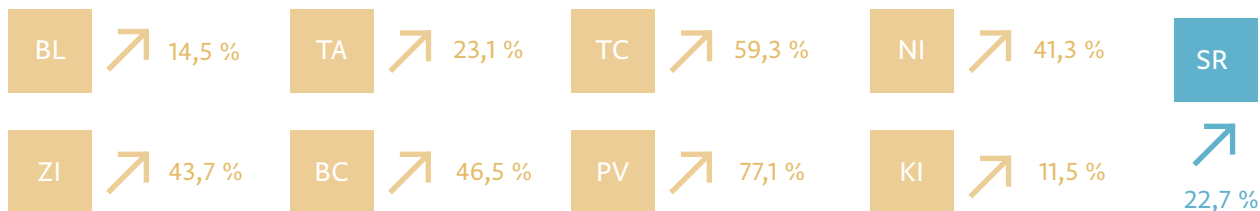

Výdavky na výskum a vývoj podľa činností v krajoch

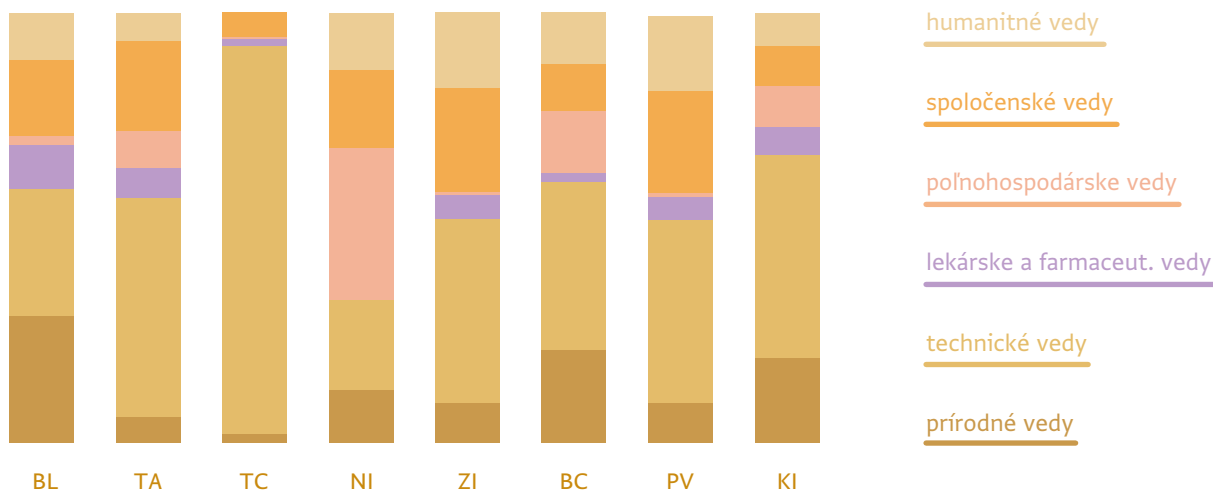

V sledovanom období **stúpol počet zamestnancov vo VV** o 23,1%. Vo všetkých krajoch bol zaznamenaný ich nárast od 14 % v Bratislavskom, do 54,4 % v Trenčianskom kraji. **V Bratislavskom kraji pracovalo vo VV najviac osôb** (44,4%), a to aj v oblastiach prírodných, technických, lekárskech a farmaceutických, spoločenských a humanitných vied. V oblasti pôdohospodárskych vied mali najvyššiu zamestnanosť Nitriansky a Košický kraj.

Vývoj počtu zamestnaných osôb vo výskume a vývoji v FTE za 2009 - 2018

Zamestnané osoby výskumu a vývoja podľa vednej oblasti

NAŠE REGIÓNY 2019

Autor publikácie:

Michaela Piláriková

Grafická úprava:

Kristína Vargová

Vydal:

Štatistický úrad Slovenskej republiky
Bratislava, 2020

ISBN 978-80-8121-809-5 (online)

ISBN 978-80-8121-808-8 (tlačaná verzia)

NAŠE REGIÓNY 2019

Analyticko-propagačná publikácia, ktorá charakterizuje vývojové tendencie v regiónoch Slovenska na základe vybraných štatistických ukazovateľov za posledných desať rokov prostredníctvom nových vizualizačných prvkov, grafov a krátkych analytických textov.

ISBN 978-80-8121-809-5 (online)
ISBN 978-80-8121-808-8 (tlačená verzia)

www.statistics.sk

